

De Geschiedenis van de Ambachtslieden

Een persoonlijke kijk op
het ontstaan en geschiedenis
van een toneelvereniging
door
Frans Snijders

Colofon

© 2024 De Ambachtslieden

Titel De Geschiedenis van de Ambachtslieden

Ondertitel Een persoonlijke kijk op het ontstaan en de geschiedenis
van een toneelvereniging

Auteur Frans snijders. (lid 1961 t/m heden)

Omschrijving

De geschiedenis van de Ambachtslieden is een bundel verhalen opgetekend door Frans Snijders en tot stand gekomen m.m.v. Sjaan Schneijderberg en Anneke Schneijderberg - Broeders, Karin Lagendijk – de Groot, Conny van Til – van Aken en andere leden en oud-leden. Wil van Fessem heeft de verhalen zoveel als mogelijk in chronologische volgorde gezet.

Inhoud

Voorwoord	5.
Inleiding	6.
Proloog	8.
1887... Het begin	11.
Dames bij de club	17.
Na de oorlog	18.
De revue	19.
Herinneringen	26.
Onze ikonen	36.
Decorbouw door de jaren heen	42.
Een paar bijzonderheden	43.
(Bestuurs)functies door de jaren heen	44.
Tot slot	45.
Bijlagen	47.
- Gedichten & liedteksten	48.
- Memoires	58.
- Herinneringen van oud-leden	64.
- Reacties op enquête door huidige leden	68.

DE AMBACHTSLIEDEN

TONEELPLEZIER SINDS 1887

Disclaimer: www.ambachtslieden.nl

De Ambachtslieden is niet aansprakelijk voor fouten of onwaarheden in deze uitgave. De informatie in deze uitgave is opgehaald uit eigen herinneringen, notulen en uit de verhalen van (oud)leden en/of kinderen van (oud)leden. Het beeldmateriaal is eigen beeldmateriaal van de Ambachtslieden of verkregen van (oud) leden of hun familie. .

Voorwoord

Het bestuur kreeg begin 2022 dit script aangeboden van Frans Sniijders. In mijn rol als voorzitter wil ik hem graag bedanken voor zijn idee, zijn inzet en zijn doorzettingsvermogen om dit document tot stand te brengen. Een aantal jaren geleden heeft Frans het idee opgevat om de geschiedenis van onze toneelvereniging op papier te zetten. Dit om te voorkomen dat verhalen verloren gaan. Dat is namelijk al eens gebeurd door WO II. Al het archiefmateriaal - en daarmee ook verhalen - zijn toen verloren gegaan.

Anno 2023 bestaat onze vereniging 136 jaar en veel oudere leden en oud-leden kunnen zich nu nog wel de verhalen - of die van hun ouders - herinneren.

Wil van Fessem
Voorzitter (2019 – heden)

Tijdens een bijeenkomst van oud-leden in 2019 werden, in wat een hele gezellige middag was, herinneringen opgehaald.

Frans bleef op zoek naar verhalen en herinneringen, wat zeker niet altijd gemakkelijk was.

Om hem te ondersteunen in zijn zoektocht heeft het bestuur een enquête uitgezet.

De reacties zijn als bijlage opgenomen. Het geeft een mooi inkijkje in hoe onze leden de vereniging beleven anno 2022.

In de laatste fase – en de opmaat naar dit document – kreeg hij hulp van Sjaan en Anneke Schneijderberg. Zo is er een document ontstaan dat een persoonlijke visie geeft op onze vereniging door de jaren heen.

Inleiding

Voor alle (oud)leden en belangstellenden

Dit boek is een reis via het verleden naar heden en toekomst.

We zijn er jaren mee bezig geweest. Het heeft ons – op zijn Zevenbergs gezegd - “van 't straot g'ouwe”. We hebben heel vaak de hulp van leden en oud leden gekregen, vooral de verhalen “uit de overlevering” zijn een echte aanvulling geweest in onze zoektocht. De middag met en voor oud leden was heel gezellig, en heeft ons goed op weg geholpen.

Een speciaal dankjewel voor Conny van Til - van Aken. Zij heeft van verschillende “open doekjes” een heel mooi overzicht gemaakt.

We hebben écht wel eens met de handen in het haar gezeten. En onze laptops gesloten op tafel laten staan, maar toch altijd weer inspiratie gevonden om door te gaan.

Zoals jullie vast weten is van ons “clubke” in de oorlog veel documentatie verloren gegaan. Wat dát betreft hebben we onze eigen draai aan bepaalde wetenswaardigheden moeten geven. Verder hebben we zoveel mogelijk feiten achterhaald en zo goed mogelijk weergegeven. Al zal er best e.e.a. ontbreken of had anders omschreven moeten worden. Tot zover het verleden...

Ten tijde dat ik dit schrijf – anno 2021- staat de wereld vooral in het teken van Corona. Iedere keer wéér wordt een toneelavond uit- of zelfs afgesteld. Iedere keer weer gaan de spelers repeteren, zo goed en zo lang het mag. We hopen iedere keer weer dat het nu wel door mag gaan!

Natuurlijk zijn we dankbaar dat corona onze mensen niet al te zwaar getroffen heeft. Op een enkeling na zijn we er met z'n allen redelijk goed doorheen gerold. Maar, het is wel een nare periode voor ieder persoonlijk en ook voor de club.

Ook willen we een kijkje nemen in de toekomst.

We hopen natuurlijk dat we snel weer mooie "stukken" op de planken mogen zetten.

Zodat onze sterspelers weer zullen schitteren en er voldoende nieuwe aanwas komt om dit mooie clubke nog eeuwen voor het voetlicht te laten treden.

Samen met Sjaan Schneijderberg en Anneke Schneijderberg – Broeders hoop ik dat je dit boek met veel plezier zal lezen en het van tijd tot tijd nog eens open zal slaan.

Frans Snijders

Lid sinds 1961

Proloog: Hoe het voor mij begon...

Eind jaren vijftig, begin jaren zestig werkte ik op de scheepswerf in Dordrecht. Toevallig werkte ik op dezelfde afdeling als Jacques de Groot. Telkens als we bij elkaar stonden, ging het over toneel spelen en vroeg hij mij om ook bij de Ambachtslieden te komen. Maar ik gaf hem te kennen dat ik daar geen zin in had.

Tot op een gegeven moment Jacques vroeg of ik in wilde vallen voor Jantje Goverde die ziek was geworden. Ja toen kon ik niet meer weigeren en heb ik die rol op me genomen. Er was één probleem: het was een flinke grote rol die ik in twaalf dagen moest leren, twee keer repeteren en daarna op de planken. ' .

Wonder boven wonder heb ik die rol subliem gespeeld. Het stuk heette 'De Tante van Charlie'. Toen kon ik er niet meer omheen: ik moest bij de Ambachtslieden komen. Nu ben ik al zestig jaar lid. Ik heb in die zestig jaar niet alleen toneel gespeeld, ik ben jaren secretaris

geweest, ik was enkele jaren regisseur en ik heb ook nog het een en ander geschreven voor o.a. de revue.

Ik heb in veel stukken gespeeld met heel veel plezier en met groot succes, al ging het ook wel eens mis. Bijvoorbeeld die keer dat ik met Jan de Gouw in een scene in het eerste en het derde bedrijf dezelfde slotzin voorkwam. Je voelt het al: we begonnen de scene in het eerste bedrijf en speelden de scene van het derde bedrijf door na de bewuste slotzin. Zie daar maar weer eens uit te komen. Maar gelukkig hadden we veel ervaring met elkaar en voelden we elkaar heel goed aan; probleem opgelost.

Het leukste vond ik de revues en mijn mooiste rol was 'Basje de behanger'. Mensen hebben nog maanden gereageerd als ik ze op straat tegen kwam.

Na jarenlang als rustend lid verbonden te zijn geweest aan de club, werd ik gevraagd om samen met Koos Rovers nog een keer in een revue mee te spelen. Toen kwam ik tot de conclusie dat ik het eigenlijk echt gemist had.

Frans Snijders

Lid sinds 1961

Ik het gevoel had weer thuisgekomen te zijn.

Ik hoop dat je dit boek met net zoveel plezier leest als ik gehad heb om dit, samen met anderen, te maken.

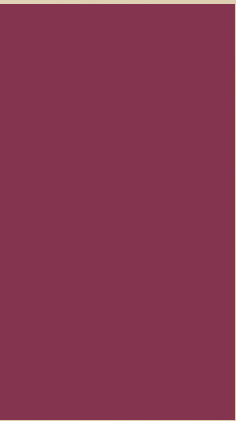
Leuk om te noemen - hoewel niet zozeer Ambachtslieden - is dat ik één helft was van de 'Frans-Bert Sisters'!

Dit duo was wereldberoemd in heel Zevenbergen,

We hebben op veel plaatsen opgetreden, waaronder natuurlijk ook in Zevenbergen.

Een leuke anekdote is dat bij een optreden in Standdaarbuiten een toneel op bierkistjes was gemaakt. Dat was behelpen en prompt bleef de plaat hangen. Door snel handelen, kon de voorstelling doorgaan en zongen we uit volle borst verder.

Nu kunnen we er om lachen, maar toen waren het spannende momenten!

1887... het begin

Het jaar 1887 was voor Zevenbergen zo'n beetje hetzelfde als andere jaren: een stil en rustig dorpsleven. In Zevenbergschen Hoek werd Huize Martinus gebouwd.

Twee keer per jaar: met Pinksteren en de laatste week van augustus was het kermis in Zevenbergen.

Tijdens de kermis van eind augustus was er een jongedame die een paar keer achter elkaar in de zweefmolen was geweest. Toen ze eruit kwam, was ze haar evenwicht kwijt en ze liep pardoes de haven in. Een jonge man die daar zat te vissen schrok zich rot, maar bleef bij zijn positieven. Hij pakte de stok met een haak eraan die aan de reling bij de visbank hing. Hij stak die toe en trok haar naar het trapgat.

Het verhaal gaat dat zij naderhand met elkaar getrouwd zijn. Zo had hij toch nog een goede vangst gedaan. Ze kregen samen 11 kinderen. Zoals veel dingen door toeval ontstaan is dat ook met onze vereniging gebeurd. Het begon zo...

In die tijd was er een vast wekelijks ritme: elke zondag naar de kerk. Er werden drie missen gedaan en na de laatste mis gingen veel mannen naar het café. Een pilsje en een potje kaarten of gewoon wat stoom afblazen van de drukke werkweek. Zo ook een groepje middenstanders.

Toeval in het café

Op een zondag kwamen zij weer samen in het café van Kee Kustermans in de Stationsstraat. Het gesprek ging over een groep artiesten die een dag ervoor was neergestreken in Zevenbergen. Ze verbleven in een tent en gaven twee uitvoeringen: 's middags voor de vrouwen en 's avonds voor de mannen. Vrouwen en mannen tegelijkertijd dat mocht toen nog niet.

“Dat zouden wij ook wel kunnen” zei Piet van de Luijngaarden en begon gelijk een liedje te zingen.

Het hek was van de dam...

Liedjes zingen, declamaties voordragen en vooral gekheid maken. Zo gingen er weken voorbij en er kwamen zelfs al mensen kijken. De vrienden hadden er veel plezier in en ook Kee vond het leuk, want haar omzet ging goed omhoog.

Op een gegeven moment zei Frans van Loon: “zouden wij misschien een toneelclub kunnen beginnen?” Dat was niet tegen dovenmansoren gezegd en er werd een rondje gegeven voor dit prachtig idee. Ze spraken af om er thuis eens over te praten en de volgende week een beslissing te nemen. En, zoals het een echt dorp betaamt, was het in Zevenbergen al uitgelekt nog voor de toneelclub bestond.

Praatjes genoeg en de animo om mee te doen werd steeds groter.

De volgende zondag waren ze allemaal present, incl. wat toehoorders. Frans van Loon nam het woord en zei: "zoals wij vorige week afgesproken hebben, - nadat de meesten van ons zich al een paar weken ontwikkeld hebben - gaan we nu over tot de oprichting van een heuse toneelvereniging".

Na het proosten op de oprichting kwam het volgende punt aan de orde: hoe gaat de vereniging heten? Na wat 'flauwe kul praot' kwam Janus de Gouw met een grandioos idee: "mannen luister!

Wij zijn allemaal vaklieden, dus waarom zouden wij dan niet onze vereniging de Verenigde Ambachtslieden noemen?" Dit was een schot in de roos en iedereen was het ermee eens.

Zo werd op 19 augustus 1887 de toneelvereniging als de Verenigde Ambachtslieden gedoopt.

Dat vroeg natuurlijk om een feestje dat tot ver in de avond doorging. Vermoedelijk werd er naderhand wel vaker gefeest, want de Ambachtslieden kreeg al snel de naam: 'de toneelvereniging van de natte gemeente'.

1888: Napoleon op de hooizolder

De oprichting was dan wel bij Kee Kustermans, maar toen er serieus gerepeteerd moest worden was daar geen plek om dat goed te doen. Daarom werden de repetities bij de leden thuis gehouden. Dat gaf soms wat problemen.

Soms gingen zij zo in hun rol op en ging het er zo hard aan toe dat de burens dachten dat er ruzie was en de veldwachter erop afkwam.

De eerste uitvoering was in 1888 en

het toeval wilde dat in dat jaar harmonie Euterpe 20 jaar bestond. In een gezamenlijke optocht gingen de verenigingen de straat op. Wat een gezelligheid moet dat geweest zijn! Het eerste stuk dat gespeeld werd heette: 'Napoleon op de hooizolder'.

Het werd gespeeld op de hooizolder van de stallen bij Hotel Tholenaar. Wat een mooi toeval, dat de hooizolder terugkwam in de naam van het stuk.

De mannen van het eerste uur:

- Frans van Loon
- Piet van 't Hof
- Jan Giesbergen
- Bernard Vissers
- Wim Beljaars
- Piet van de Luijngaarden
- Piet Nagtzaam

Aparte vermelding verdienen Pius Goverde en Willeke Goverde die zich als komisch duo ook bij de Ambachtslieden voegden. Zij hadden al ervaring op bruiloften en partijen. In die tijd was het gebruikelijk dat mensen (komische) liedjes zongen en gedichten of verhaaltjes voordroegen.

Rest mij nog te vermelden dat burgemeester Pilot jarenlang beschermheer van de Ambachtslieden is geweest.

Een greep uit de stuken die gespeeld zijn in de vooroorlogse jaren (voor zover we die konden achterhalen):

- Napoleon op de Hooizolder
- Kroonprins en Martelaren;
- Robrecht van Vlaanderen;
- Jonk Alleman;
- De schaduw van het Oosten;
- Kinderen van ons Volk;
- Voor een dag Dame;
- Gebroeders Kalkoen;
- Mijn schoonzoon de Advocaat.

Daarnaast weten we ook dat bij het 50-jarig bestaan van de Ambachtslieden in 1937 een openluchtspel werd uitgevoerd in de tuin van Dorus Jongmans aan de Hazeldonkse Zandweg.

1927: 40-jarig jubileum

Bovenste rij van links naar rechts:

Piet Beljaars, Janus de Gouw w.z., Willem Beljaars, Leo van de Pluijm, Willem van Oosterhout, Jan Beljaars w.z., Jan Goverde pius z., Jan Oomen, Piet van Oosterhout, Lowie de Gouw w.z.

Zittend van links naar rechts:

Cees Vissers, Piet van de Luitgaarde, Jan Giesbergen, Naris Vissers, Teeuw Renardus, Willem Beljaars, Piet Nagtzaam.

Dames bij de club

Na een aantal jaren bij Hotel Tholenaar gespeeld te hebben, zijn 'de Ambachtslieden' vertrokken naar Hotel de Wit op de Markt. Na ongeveer twintig jaar zijn ze weer verhuisd naar Hotel de Beurs aan de Zuidhaven.

Zoals je op de foto ziet waren er aanvankelijk alleen heren lid van de vereniging. Zij speelden óók de vrouwenrollen. Maar reeds enkele jaren voor WOII ging men over van herentoneel naar gemengd toneel.

De Ambachtslieden was van oorsprong een Rooms Katholieke vereniging en had dan ook een geestelijk adviseur. Deze was het er niet mee eens dat er gemengd toneel

gespeeld ging worden en verliet de vereniging.

In de oorlogsjaren - tussen 1940 en 1945 - werd er geen toneel gespeeld. Dat mocht niet van de bezetters. Ook mocht men niet vergaderen.

Om de vereniging toch te behouden had men een slim systeem bedacht: er werd met niet meer dan twee man gegevens uitgewisseld; die maakten elk ook weer een groepje van twee man. Zo verspreidden ze wetenswaardigheden en bleef men op de hoogte.

De eerste dames die lid mochten worden van de club:

Nini Aarts
Marie Beljaars
Jack den Ouden
Luus de Gouw
Rie van Opstal

Na de oorlog

Na de oorlog werden de leden opgeroepen voor een vergadering om de draad weer op te pakken. Er werd meteen eerst kasgeld opgehaald en er volgden repetities waar de leden veel plezier aan beleefden, maar de uitvoeringen waren een wisselend succes. Ze moesten iets anders op de planken brengen, maar wat? Bij toeval kregen ze contact met Jef Leijs. Die wilde wel iets schrijven voor de vereniging met - naar later bleek - heel veel succes.

Door geldelijke perikelen in 1951 ontstond er een bestuurscrisis waardoor de helft van het bestuur opstapte.

In 1952 kwam er een nieuw bestuur, dat begon met een batig saldo van 6,75 gulden.

In dat jaar werd het 65-jarig bestaan gevierd met een revue. Het was de eerste keer dat de Ambachtslieden een revue op de planken brachten.

De schrijver van deze jublieum-revue – met de titel Oud en Nieuw – was Sjef Leijs die ook de regie voor zijn rekening nam. De revue sloeg in als een bom..

Op 3 Maart 1953 werd een nieuw reglement gepresenteerd aan de leden van de vereniging.

Na de goedkeuring hiervan door de vereniging op 04-03-1953, wist men het roer om te gooien.

Vanaf dat jaar bracht de Ambachtslieden jaarlijks een revue uit die geschreven en geregisseerd werd door Sjef Leijs.

De revue

In elke revue trad het komische duo Piet Nagtzaam en Jan de Gouw op. Later volgde het duo Leyten en Louis van Opstal, alias 'de Lange en Lowieke', hen op.

In een revue hoort ook gedanst te worden, dus daarvoor werd een balletgroep samengesteld onder leiding van Wim Roovers. Hij had een dansschool in Het Koetshuis, waar hij, behalve dansles, ook balletles gaf aan kinderen.

De balletgroep had veel plezier in het repeteren én uitvoeren van hun dansjes. Maar toen er een regisseur kwam die zich met de dansers ging bemoeien is Wim Roovers ermee gestopt.

Helaas overleed Louis van Opstal en stopte ook Sjef Leijs zijn toneel-activiteiten bij de Ambachtslieden. Sjef richtte het Zevenbergs Cabaret op. Enkele leden gingen met hem mee. Zij hadden hun domicilie gevonden bij Hotel van der Hooft. Het Cabaret was helaas maar een kort leven beschoren.

Daarmee hadden de Ambachtslieden een probleem: de komiek was dood en de schrijver was vertrokken. Jacques de Groot werd bereid gevonden om een revue te schrijven en Piet de Groot zou de regie op zich nemen.

Dat was geregeld en het is een geweldig succes geworden zowel in als buiten Zevenbergen

Titels van de revues die Sjef Leijs geschreven heeft.

Oud en Nieuw
Ard gaat ie
Ge mot 't mar treffe
Aandersom
Zet hem op
De vlag in top
Gesloten lippen

Het duo Joop en Hanneke

Jacques de Groot schreef dus vanaf de zesde tot en met de negende revue: :

- 'Hoera we draaien weer'
- 'Uit de weg'
- 'Laot ze maor schuiven'
- 'Oe bestaoget'

In deze laatste revue werden zoals altijd Zevenbergse perikelen op de korrel genomen. Het ging (ook toen al) onder andere over de haven. Het duo **Joop en Hanneke** zongen een bewerking naar Zevenbergen van Brandend Zand (Anneke Grönloh). In de zaal werd er flink om gelachen, maar de gemeenteraad vond dat 'Een beetje minder steken onder en boven water' naar hun smaak geen zou kwaad kunnen.

Het duo Joop en Hanneke kwam uit Klundert en was wijd en zijd bekend in heel Brabant en grote delen van Zuid Holland..

Muziek in de revue

Zang en dans mogen niet aan een revue ontbreken. Maar, toneelspelers zijn niet altijd ook goede zangers en dansers. Zingen is nou eenmaal niet voor iedereen weggelegd, en niet elke speler is soepel in de heupen. Op dat gebied werd dan ook samenwerking gezocht met anderen.

Zo zong Jan van de Noort in de revue. Jan was niet zomaar een huis tuin en keuken zanger, nee nee, hij was zelfs te horen op zondagmorgen bij radio Luxemburg. In die tijd een bekendheid dus!!

We hebben terug kunnen lezen dat Martien van de Pas een aardig nootje kon zingen en een welkome zanger was in de revue's van die tijd.

Henny Schouwenaars was een dame die gitaar speelde en de mooiste liedjes zong. Met haar zang en gitaarspel ondersteunde ze bovendien de spelers. Zo zorgde ze ervoor dat het gezang van de spelers ook heel behoorlijk klonk.

En het houdt niet op, want ook de groep "Les Astronauts" schitterde onder leiding van J. Beers, in een aantal revue's. Deze groep was tot ver in de omgeving van Zevenbergen bekend. De groep repeteerde bij van der Hooft en speelde vaak op dansavonden, feesten en partijen.

Les Astronauts

v.l.n.r:
P. van Laarhoven,
K. Mangnus,
W. Janssen,
R. Janssen,
L. Klasen,
F. Aarts,
G. van Putten,
J. Beers

Revue door de jaren heen

Zo werd de samenwerking van leden en niet leden één geheel en vulden ze elkaar mooi aan.

In dit boek wordt aan verschillende 'kunstenaars' en creatieve Zevenbergenaren wat extra aandacht besteed, leden of geen leden. Ieder had zo zijn eigen specialiteit en verdient daarin ook gepaste waardering.

Deze bijzondere samenwerking was goed te zien bij het spektakelstuk ter ere van 700 jaar Zevenbergen. Elke vereniging stuurde afgevaardigden om een uitvoering neer te zetten waar je 'u' tegen zei. Nog steeds krijg ik kippenvel bij het horen van het Zevenbergs volkslied...

Zeer recent, bij de opening van de haven, werd weer een mooi spektakelstuk neergezet, waarbij elke vereniging zijn inbreng had.

Een van de samenwerkende partners in de afgelopen 20 jaar was Tamara Heeren die haar eigen dans- en balletschool heeft in Zevenbergen. Zij heeft in het verleden meegewerkt aan onze revues en ook heeft zij toneelspelers begeleid die in de rol van danskoppel gedoken waren.

Aan de meest recente revue heeft nog een accordeon trio meegewerkt, bestaande uit Jorita Mangnus-Stoop, Corrie Gulden-de Bruin en Marijke van de Berg.

Dans o.l.v. Wim Roovers

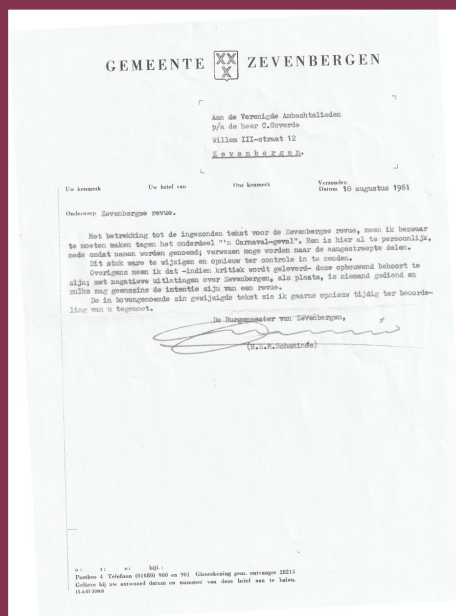
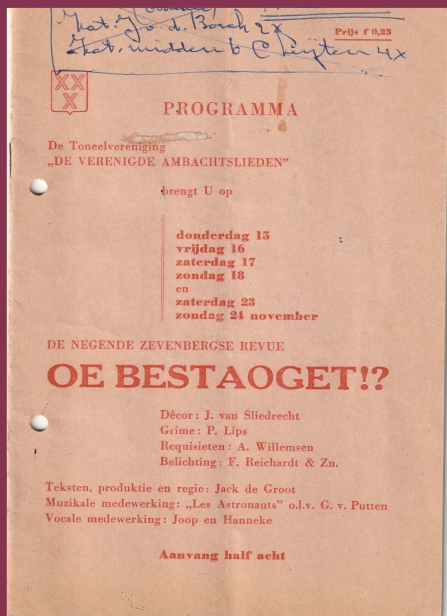

Herinneringen...

Omslag programmaboekje

Brief van de gemeente Zevenbergen (1961) waarin bezwaar werd gemaakt tegen gebruikte tekst in de revue.

1962: 75-jarig jubileum

Zittend van links naar rechts:

Jan de Gouw, Jacques de Groot, Harry Lurinks, Kees Goverde, Janus Willemse, Jan Goverde en Bert Roelen.

Middelste rij van links naar rechts:

Driek Kanters, Mien de Klerk-Ansems, Dingeman Broeders, Tonnie de Gouw-Broere, Ko de Klerk, Ad de Groot-Broere, Cor Willemse, Corrie van Oosterhout, Jo van Dijk, Kees Quispel, Lenie Engelen, Koosje Buis, Piet van Oosterhout, Frans Snijders, Jan Goverde, Cor Leijten, Ad van Minderhout en Truus Engelen.

Bovenste rij van links naar rechts

Cor van Schendel, Jack van Hulten, Kees van Vlimmeren en Bert Dietvorst.

Saillant detail: Frans Snijders, (middelste rij 5^e van rechts) schrijver van dit boek, is de enige die anno 2021 nog lid is.

1967: 80-jarig jubileum

Zittend van links naar rechts:

Koos Roovers, Jan de Gouw, Harrie Lurinks,
Kees Goverde, Janus Willemse, Jacques de Groot, Jack van Hulten

Staan van links naar rechts:

Jan Goverde, Cor Santbergen, Driek Kanters,
Ine van Dorst, Frans Snijders, Anneke Willemse, Dingeman Broeders,
Tonnie Goverde, Nico de Grauw, Jantje Goverde, Bert Dietvors

1977: 90-jarig jubileum

Zittend van links naar rechts:

Jacob van de Maas, Anneke Broeders, Wilma Stoop, Ida de Groot, Conny van Aken, Anneke van Oers-Willemse, Ad Becht, Jacques de Groot, . .

Staan van links naar rechts:

Mien de Klerk – Ansems, Arnold van Oers, Janus Willemse, Sjaan Schneiderberg, Marijke Venghaus, Adam Korteweg, Nico de Grauw, Jan de Gouw, Corrie van Duivendijk, Driek Kanters, Johanna Goverde – Verhoeven, Frans Sniijders, Arie Smits.

Op deze foto staan (oud)leden met een langdurig lidmaatschap:

2014: Anne van Oers – Willemse	(zittend 3 ^e van rechts)	50 jaar lid
2015: Arnold van Oers	(staand 2 ^e van links)	50 jaar lid.
2019: Ida de Groot	(zittend 4 ^e van links)	50 jaar lid
2021: Conny van Aken	(zittend 4 ^e van rechts)	50 jaar lid

2013: Jubilarissendag

Zittend van links naar rechts:

Net Korteweg – Jaspers, Tonnie de Gouw – Broere, Koos Roovers, Jack de Groot, Frans Snijders.

Staan van links naar rechts:

Lenie Farla – Tolenaars, Conny van Til – van Aken, Karin Lagendijk de Groot.

De jubilarissen:

Net Korteweg – Jaspers	25 jaar lid
Lenie Farla - Tolenaars	25 jaar lid
Karin de Groot	25 jaar lid
Conny van Til van Aken	40 jaar lid
Koos Rovers	50 jaar lid
Frans Snijders	50 jaar lid
Jacques de Groot	60 jaar lid

Een bestuur

tijdens de receptie van een jubileum

Zittend van links naar rechts:

Anne van Oers-Willemse., Janus Willemse, Jan de Gouw, Frans Snijders, Nico de Grauw, Ida de Groot

Carnaval

De Ambachtslieden hebben een aantal jaren meegelopen in de Carnavalsoptocht.

Op de foto boven zie je een prachtige karikatuur van Cor Leijten.

Feest

Een vereniging die zo lang bestaat heeft regelmatig iets te vieren. Nadat we de jaarlijkse revue vaarwel hadden gezegd, werd elke 5 jaar een jubileum gevierd met revue.

En natuurlijk hoorde daar ook steeds een leuk feestje bij voor de leden. Daar zijn we immers goed in bij de Ambachtslieden: met de uitvoeringen maken we er altijd een feestje van voor ons publiek, maar ook met en voor eigen leden vieren we graag een feestje..

Dagjes uit, 's avonds lekker eten en vroeger werd er vaak geknutseld of er werd een spel gedaan, waar per groep een prijs mee te verdienen viel. De dagjes uit zijn met de tijd meegegroeid, maar de gezelligheid is nog altijd gewoon ouderwets: Altijd chaos en altijd gezellig!

Onze ikonen

Tijdens het maken van dit boek gaan onze gedachten naar de ikonen van onze vereniging:

Op toneel hadden we jarenlang een gouden koppel: Adam Korteweg en Nico de Graauw. We noemen die twee in één adem, want hoe vaak stonden zij niet samen op de planken?

Adam vaak als de minst slimme, Nico als de correcte zakenman of vader. Rol- en tekstvast als een huis. Dat verwachtten zij ook van hun tegenspelers.

Geen ge-auwehoer; geen eigen zinnetje bij je tekst maken of eraf halen; geen zinnen omdraaien.

Nee jouw tekst en vooral jouw slotzin moest exact zo zijn als er gerepeteerd was!!

Die twee konden blind op elkaar vertrouwen en ook na de repetities konden ze het heel goed met elkaar vinden. Vaak werden de repetities afgesloten met een borreltje of een pilsje, en soms wel meer dan één.

Jan de Gouw

*1929 - †2001

Zonder anderen tekort te willen doen, wil ik een paar mensen noemen die hun sporen binnen de vereniging hebben verdiend.

Allereerst was daar **Jan de Gouw**. Al op jonge leeftijd werd hij lid van de Ambachtslieden. Hij speelde met verve vele rollen. Altijd tekstvast, streng voor zichzelf en zijn medespelers. Hij streefde naar perfectie, ook bij het ontwerpen en de realisatie van de decors. Hij was een echte Ambachtsman en dat kwam hem toen vaak goed van pas.

Later werd hij regisseur; streng maar rechtvaardig. Met zijn inzicht en overwicht hebben we grote stappen gemaakt en werd ons toneelspel van een behoorlijk hoog niveau. Er zijn repetities geweest waar eindeloos hetzelfde bedrijf gerepeteerd werd, opnieuw en opnieuw...

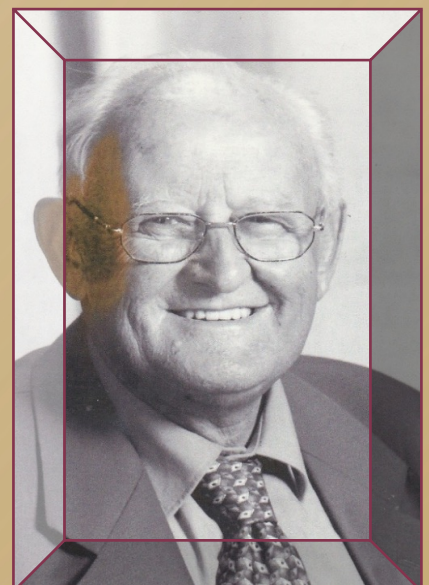
Na de repetitie dronken we nog een borrel of een pilsje. Jan ging dan steevast naar huis met de woorden: *"volgende week doen we di stukske nog unne kir. En bladzijde... tot en met...ok dur-bij. En méense: leere, leere, leere eej! We wille nie vorschedaol staon eej en ge ben tur zo or, d'uitvoering is nog mar un paar weke eej... Dus tot volgede week,*

zónder boekske! Houdoe eej!"

Jan, een boom van een man, met een hart van goud. Altijd en overal kon je bij hem terecht met vragen over het personage dat je moest spelen. Hij vertelde je hoe hij dat in gedachten had.

Maar, ook privé-vraagstukken kon je altijd met hem bespreken. Hij had een duidelijke mening en goede raad. Samen met Tonnie, zijn vrouw, hebben zij veel voor onze vereniging gedaan!

Toen Jan stopte met het bouwen van decors, nam Ton van Fessem het stokje van hem over.

Jacques de Groot

*1929 - †2013

In 1958 schreef Jacques de Groot voor de eerste maal de teksten voor de vijfde Zevenbergse revue. Operatie Losse Flodder - zijn tweede blijspel dat afspeelt op een kazerneplein - werd wegens te hoge kosten voor decors en kostuums terzijde geschoven.

Er zouden wel nog vier complete revues van zijn hand worden opgevoerd. Al is dat niet altijd van een leien dakje gegaan. De teksten moesten eerst gekeurd worden door de burgemeester en een ambtenaar. Een paar keer leidde dat tot problemen: zoals de sketch over vrouwelijke politie in Zevenbergen en over de 5-mei viering in aparte kringen. Dat laatste heeft hij omgezet in een lied.

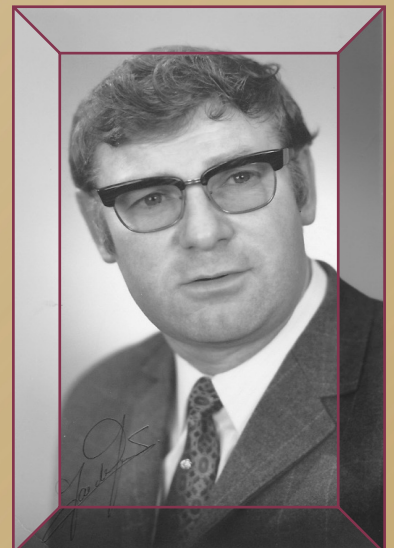
“Het is jammer dat die revues voorbij zijn. We hebben er veel plezier aan beleefd, maar de kosten werden op het laatst te hoog”, aldus Jacques de Groot.

Van de revues met sketches en liedjes stapte Jacques de Groot over naar het grotere amateurtoneel.

Hij schreef de klucht ‘Nelis niet kietelen’.

Na een opvoering in Zevenbergen ontving hij van uitgeverij Vink een schrijven en enkele weken later kon de klucht worden uitgegeven.

In 1967, ter gelegenheid van het tachtigjarig bestaan van de Verenigde Ambachtslieden, schreef Jacques een komische thriller in twee bedrijven én de eenakter ‘Hale Janus’. De eenakter, die werd gespeeld door de oudere leden, had als onderwerp de manier waarop De Ambachtslieden een toneelstuk instudeerden. Van dit stuk had Jacques de Groot ook zelf de regie in handen.

Over Jacques

Bron: Artikel in het Hollands Diep

Jacques de Groot: Zevenbergse voorman, in zijn vrije tijd schrijver. Overdag voorman op een scheepswerf in Dordrecht en 's avonds ("als ik zin heb") schrijvend aan een verhaal, anekdote of een toneelspel'. Aldus een artikel in het al lang opgeheven "Hollandsch Diep": het weekblad voor de Noord-Westhoek van Brabant. Hij schreef voor dat blad een kerstverhaal: "Het Gelukkige Heimwee".

De aanleiding tot de schrijvende vrijetijdsbesteding van Jacques de Groot was zijn lidmaatschap van de kajotters. Voor deze toneelgroep schreef hij het een en ander waardoor hij de smaak te pakken kreeg.

Het kampioenschap van Virtus bracht hem tot het schrijven van een overwinningslied.

Tientallen liedjes voor bruiloften en feesten volgden. Ook het eerste Zevenbergs Carnavalslied heeft Jacques op zijn naam staan.

In het Hollands Diep had hij een eigen rubriek: "Rond de Plattebuis". Hij schreef die rubriek onder het pseudoniem 'De Bolle'.

Later schreef hij onder het pseudoniem 'Sjaareltje' elke maand in het Brabants dialect een humoristisch stukje actuele en historische situaties in en rondom Zevenbergen. Deze rubriek heeft hij voortgezet in de kolommen van 'De Westhoek'; de voorloper van 'Het Midden'; wat weer later "de Moerdijkse Bode" werd.

Ton van Fessem

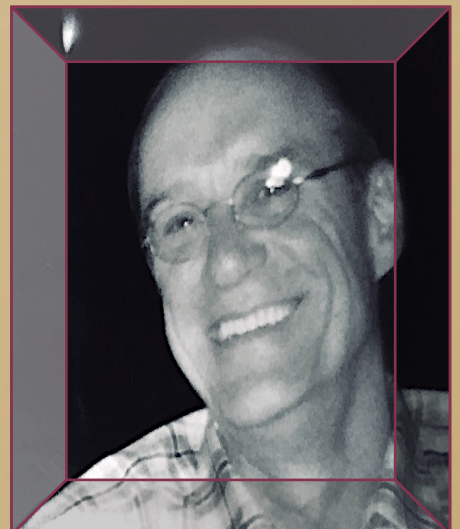
*1952 - †2005

Ook vergeten we nooit Ton van Fessem. Ton altijd aanwezig, hij stond altijd áán. Naast het spelen van verschillende rollen en meedoen met de revue's, omslag maken voor het 'Open Doekje' en het maken van een logo, werd Ton al snel DE decor ontwerper van onze vereniging, de mooiste decors kwamen uit zijn brein. Wat zijn ogen zagen kwam uit zijn handen, zo herinneren wij ons dat En eerlijk is eerlijk, vaak was er al een 'open doekje' nog voor er één speler op het toneel verscheen. Natuurlijk deed hij het niet alleen; hij had een team om zich heen verzameld die hem in wisselende samenstelling hielp: Jan Wevers, Arnold van Oers, Piet Nagtzaam, Sjaan Schneijderberg, Koos Roovers. Zij hadden het soms wel pittig, maar het onmogelijke werd bewaarheid. Want 'kan niet' bestond niet voor Ton. Hij kreeg het zelfs voor elkaar om het écht te laten regenen op het toneel.

Natuurlijk moest hij wel eens afgeremd worden. Door zijn enthousiasme leken er geen grenzen aan zijn mogelijkheden te zijn. Dan was er altijd wel iemand die zei: "Hey Ton we staan nie in Carré eej jong, en

wa denkte da we geld zat ebbe of zo, we motte wel toekomme mee j ut budget eej. Doe marris ff normaol, is kijke wattur kan".

Hoe groot was ons ongeloof toen hij ons kwam vertellen dat hij ziek was en het niet ging redden. Wat waren we trots dat Ton net voor zijn dood de naam " De Vlake" mocht geven aan de Theaterzaal. Zijn vrouw Wil, nu voorzitter van de Ambachtslieden, heeft de theaterzaal postuum geopend.

Onze tribune

Na de verbouwing van de Schakel waren de bioscoopstoelen en de daarmee opgaande lijn van het publiek verdwenen. Het publiek klaagde dat ze vaak 'de helft niet konden zien'.

Daar had Ton een oplossing voor: "we bouwen gewoon een tribune".

De 'bouwploeg' bouwde de tribune elk jaar op en na de voorstellingen af. Het publiek was blij en de Ambachtslieden ook.

Na de verhuizing naar De Borgh in 2005 is de tribune verkocht.

Rekenen, passen, meten, bouwen!
En tenslotte goedkeuring door de gemeente-ambtenaar.
De tribune was een feit!

Decorbouw door de jaren heen.

Decorbouwers uit het verleden zijn o.a. Jan de Gouw, Koos Roovers, John de Kok en Wim Goverde. Vaak werden decorstukken keer op keer gebruikt, overgeschilderd en opnieuw behangen. We moesten immers op de centjes letten.

Nog verder terug in de tijd, kennen we Driek Kanters, Janus Willemse en Leo van de Pluijm. Ook zij “toverden” jaar na jaar de mooiste creaties tevoorschijn. Het zal in die tijd nog veel zuiniger aan gegaan zijn, zo rijk waren we niet.

Maar ook mensen die geen lid waren hebben hun beste beentje voor gezet om e.e.a. te realiseren.

We denken aan schilders, zoals Jan van Leent, Jo van Sliedrecht en Juul Thanhauser. Zij beschilderden bij verschillende revues het “achterdoek” (eerst van papier, later van kaasdoek) zó dat het leek alsof de spelers écht op de markt stonden, een terrasje aan de Rijn of een ‘aovekantje pikten’.

Het doek werd aan beide zijden beschilderd en werd bij de verschillende scenes gedraaid. Bij hotel Tholenaar werd het doek uit de ophangbeugels gelicht, door de deur naast het toneel via het trapje de binnenplaats op, draaien en het hele

gevaarte weer terug in de ophangbeugels.

Jammer dat die kunststukken niet bewaard konden blijven.

Onze decors zijn altijd een lust voor het oog gebleven. Vaak was het eerste “open doekje” al een feit voordat er ook maar één speler op het toneel stond.

We noemden Ton van Fessem, en tegenwoordig hebben we daar ons “gouden team” **Paul Akkermans en Lisette Punt** voor, bij de bouw ondersteund door de mannen in de vereniging, zoals Jan Wevers en Peter Lokers. Ook Leen Verbruggen hielp waar hij kon. Helaas is ‘onze Leen’ met zijn draaiende zakdoek – rechterhand en gespreksmaatje van Lisette Akkermans - ons onlangs ontvallen. Met hulp van Joke van Deursen - van Beers, Lenie Farla - Tholenaars, Elly de Groot – Korteweg wordt er verschillende dagen behangen, gezaagd, getimmerd en geverfd.

Lisette ontwerpt ook de posters en programmaboekjes die voor iedereen een lust voor het oog zijn. Recent heeft zij het nieuwe logo en kleurenpalet ontworpen.

Een paar bijzonderheden

1974: Janus Willemse en Driek Kanters waren onze toneelbouwers. Jan de Gouw was voorzitter. Hij vertelde dat hij als vice-voorzitter in 1974 Kees Goverde had opgevolgd. Met Janus Willemse en Harry Lurinks zaten zij in het bestuur. Frans Snijders en Ad Becht kwamen er bij. Jacob van der Maas werd vicevoorzitter, Kees Klasen onze regisseur.

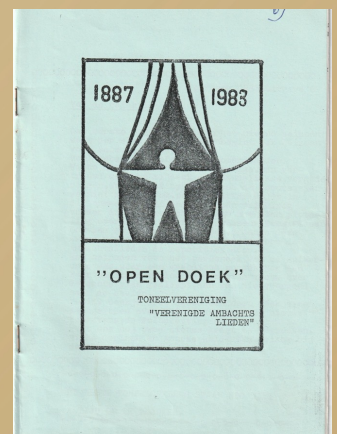

Een dagje met veel bekijks (kijk naar de lengte van mijn benen).

Leuk is nog te vermelden dat het gebruikelijk was om een H. Mis op te dragen aan (overleden) leden. In 1987, bij het 100-jarig jubileum, kreeg de pastor geen toestemming van het parochiebestuur om dat te doen.

Ons 'Open Doek'; in 1982 begonnen als tweemaandelijks uitgave voor onze leden. De redactie bestond uit: Egie van Aken, Anne van Oers, Conny van Aken en Marijke Venghaus. Ton van Fessem zorgde voor de omslag. Doel was om uit te groeien tot een mooi verenigingsblad. Rubrieken als 'wist u dat', 'van de bestuurstaafel', notulen, verslag van de feest-commissie etc. vulden het blad. In 1993 is dit initiatief gestopt.

(bestuurs)functies door de jaren heen

Onze Voorzitters

in willekeurige volgorde

Naris Vissers
Jan Beljaars
Jan Goverde P.zn.
Leo v/d Pluim
Piet Nagtzaam
Kees Goverde W.zn.
Jan de Gouw Adr.zn.
Jan Wevers
Jacob v/d Maas
Sjaan Schneijderberg
Arnold van Oers
Heden... Wil van Fessem

Onze Secretarissen

in willekeurige volgorde

Jan Giesbergen
Cor Leijten
Gerrit Ribbens
Harrie Lurinks
Frans Snijders
Ad Becht
Sjaan Schneijderberg
Lenie Farla Tholenaars
Egie Vink van Aken
Ed Korteweg
Heden... Monique Mulders Kuijpers

Onze Penningmeesters

in willekeurige volgorde

Piet v/d Luytgaarden
Kees Goverde W.zn.
Janus Willemse
Conny van Aken
Monique Remus
Heden... Ruud van Bergen

Onze regisseurs

in willekeurige volgorde

Leo v/d Pluim
Sjef Leijs
Piet de Groot
Jacques de Groot
Frans Snijders
Piet van Kampen
Kees Klasen
Jacob v/d Maas
Paul Lugterink
Peter v. Waterschoot
v/d Gracht
Corné Bouwmeester
Sanne Hendrikx
Heden... Sanne Eggink

Onze Schrijvers

in willekeurige volgorde

Sjef Leijs
Jacques de Groot
Jan de Gouw
Frans Snijders
Paul Lugterink

Onze Grimeurs

in willekeurige volgorde

Marijn Mathee
Piet Lips
Jan Lurinks
Pierre Vreugde
John Melisse
Anneke Schneijderberg Broeders
Ida de Groot
Lenie Farla Tholenaars

Tot slot

We pretenderen niet volledig te zijn in de beschrijving van de gebeurtenissen. Hier en daar hebben we waarschijnlijk zaken gemist, belangrijke personen niet genoemd. Deze dingen kunnen gebeuren, waarvoor onze excuses.

Bij het tot stand komen van dit boek heeft het bestuur een enquête uitgezet. De reacties daarop zijn opgenomen in de bijlagen, waaronder de memoires van een secretaris en een gedicht van een lid. Deze reacties geven een goed inzicht in de beleving van de spelers anno 2021.

Tijdens de gezellige dag toen we met oud-leden bij elkaar zaten om herinneringen op te halen, hebben enkele leden aantekening gemaakt. Ook deze zijn opgenomen in de bijlagen.

Verder zijn verschillende liedteksten – geschreven door Jacques de Groot – opgenomen in de bijlagen.

Frans Snijders.

Frans Sijders is lid sinds 1961.

Omdat hij het zonde vindt dat verhalen verloren gaan, wilde hij herinneringen en verhalen verwerken in een boek.

Met heel veel passie heeft hij zoveel mogelijk verhalen verzameld en opgeschreven. Het is een verzamelwerk geworden dat de geschiedenis van De Ambachtslieden laat zien door de ogen van Frans Sijders.

Bijlagen

Ode aan Zevenbergen

Tekst: Jacques de Groot (okt. 1960)

Waar in Brabants vette kleistrook
Roode vaart met Mark zich paart,
Waar zo vaak de woeste wester
Over wijde polders vaart;
Waar door noeste stoere arbeid
Wei en akker vruchtbaar wordt.

Daar ligt 't oude Zevenbergen,
Kalm en vredig, onverkort.

Stadje met jouw groots verleden
Stedeke eens trots en rijk;
In de oudheid zaagt ge eeuwen
Golven spoelen langs jouw dijk.
Stadje waar eens handel leefde
Door het rijke zoutgewin.

Waar eens trotse hoogmoed sneefde
Door de vloek der zeemeermin.

Waar de stormvloed woest en krachtig
Overspoelde land en stad,
En vernielde wat g'aan landbouw
En aan handel rijk bezat.
Waar eens trouw aan land en vrouwe
Vele tranen bracht en rouw,
En heer Gerrit wal en veste
Slechten moest voor deze trouw.

Waar in onze dagen tweemaal
D'oorlogsgesel nedersloeg
En de gruwzame verwoesting
Haast de doodslag met zich droeg.

Aan jou, stadje, is mijn harte
Zonder deelzaamheid verpand.
Voor jou, plekje mijner kindsheid,
Geef ik heel mijn kracht en hand.

Stedeke gij zult niet sterven;
Stadje gij zult nooit vergaan;
Door jouw trouw, geloof en arbeid
Zult gij altijd blijven bestaan.

Het Zevenbergs volkslied

Tekst: Jacques de Groot

Muziek: Gerard Zom

ONS ZEVENBERGEN.

In de Westhoek van oons eigen Brabaant
Lee een stadje, waar ik oprecht van ouw!
Eens aon zee, un rijke aandelstad van staand
Waor ut volluk verkwistend leve zou!
Un zeemeermin vervloekt: zo'n plaots die zal vergaon!
Mar men bleef mee de Lobbekestoren toch bestaon!
Daorvan geleerd ee toen groot en klein!
Omda zo echte Zeuvenberregenere zijn!!!

Ut kesteel de kerrek en fort Noordam!
Monumente, iestorie, nostalgie!
Eeuwe lang luidt de Maria-klok: bim! bam!
Over velde, natuur en industrie!
Zo vaak deur oorloge-n-en raampe zeer gekweld.
Mar vastberaode tellekes eervol wir ersteld!
Gin vijaand kreeg zo'n gemeenschap klein!
Omda zo echte Zeuveberregenere zijn!!!

Suikerstad beeldend zijn nog jouw schouwel
't Ging telore mooie campagnetijd.
Strijdbaar blef-d-oons stedeke toch voortbouwe
Mee bedrijve-n-en oonze leefbaoreid
'k Mis wel de boere-n-en die schiepe mee d'r vracht!
En soms die zoete romantiek die een baomus bracht!
Dag monument! Afscheid dee oons pijn!
Omda zo echte Zeuvebergenere zijn!

Vlakke polders, tusse groene dijk!
Oôge bôôme, ver aon de orizon...
Akkerlaand greinst aon de nieuwe woonwijke
Over straote kleenkt spuls ut carriljon!
Ondaanks verlies van oudeid is nou van belang..
Ier rustig wôône, tusse-n-ut groen en vogelzang!
Nog eeuwe voort, saome, grôôt en klein!
Omda zo echte Zeuvebergenere zijn!

Mijn oude Zevenbergen

Tekst: Jacques de Groot (okt. 1960)

Ik ben in de PIERLA geboren, gij kent dat gemoed'lijke slop.
De naam ging intussen verloren en FOEPSTEEGje staat er nu op.
Ik kroop daar gezwind langs de deuren door koolas, het stof en het zand.
De singelvliet vol fijne geuren was de scheiding van het erf en het land.

Ik nog de straten van vroeger, de keien en stoepen van toen,
De huisjes naast grote gebouwen, de steegjes heel need'rig van doen.
Ik weet op de Markt nog de bomen, de pomp en die tuin en de spoel,
Het oude stadhuis met zijn toren en die markten vol paardengewoel.

Ik weet nog die drukke campagnes van Dankbaarheid, Phoenix en de Bruin,
De haven bescheept als met franjes, de karren belast met een kruin.
Ik weet nog dat eierbollen, daar achter op s' Hereenwei,
Met kraampjes en appelsienen, ook die folklore is jammer voorbij.

Zo zijn er nog veel van die dingen waarvan ik het bestaan nog wel weet,
De zusters die destijds bevolkten het gebouw dat nu gemeentehuis heet.
Winkeltjes waar men kon snoepen, voor een cent kon kiezen van 't blad,
De veldwachter nors maar heel goedig en die bus waar een balkon achter zat.

Veel nieuws is in 't stadje gekomen, veel nieuws en veel goeds ook misschien,
Maar veel ging er ook in verloren, veel moois wat we nu niet meer zien.
Ik mis er de eenvoud van vroeger, de werklust, de hartelijkheid,
Gemoedelijkheid gaat verdwijnen, t' is daarom dat ik zucht met wat spijt.

Al mijn mooie kinderjaren, al die mooie oude dingen van toen,
Blijven steeds in mijn gedachten, 'k wou dat ik dat nog eens over mocht doen.

*De Pierla oftewel de Foepsteeg - waarvan de
eigenlijke naam Sint Bernardsteeg is - werd in
oktober 1964 gesloopt voor de aanleg van de
Neerhofstraat.*

*Dit werd de nieuwe verbindingstraat tussen
de Pastoor van Kessellaan en de Stationsstraat.*

Over D'aove

Nostalgische voordracht

Tekst: Jacques de Groot (1972)

Wit-'t nog, bij de Meuleberg... Da jaogpadje laanst d'aove,
Waor-laanst ge speulend mee d'n oond, zo d'n aovekaant op kon draovel!
Dan zaade mooi aon gunne kaant, krek laanst de touwslagersbaon,
In de lommert van die rij mee boome, de meinse te buurte staon.

As brakke kon d'in die graskaant, lekker lujjere, of fleenk revotte!
Mee 'n kloomp aon 'n touwke vaore!...of mee eigegeemaakte vlotte..
't-Kon 'r druk zijn as de juin aon was, bij de schuur van Kees den Ouwe,
Ge zag ze mee karrekes en fietse, laanst noord en zuid, die juin versjouwe.

'k-Moes vaak voor opoes aon t'aeringschutje, un blanke bukkem koope.
Want op die scheeve oute trap, dorref 't vrummes zelf nie te loope.
Visse, vanaf de rollaof, en in 't trapgat bij Joodje Verstraote..
Bomke verwiesselse tusse de brugge, mee wa meide en oew maote...

Slibbere, en op de priekslee, as d'aove was bevroore.
De schetse afdoen op de visbaank, as't al doonker begon te-oore.
En de ouwere weeten ok nog wel! Beeter nog as ikke..
As op vrijersvoete, waare dan ginge ze aovekaantjes pikke!...

Pittoreske weenkelpaande...verdweene ier in 't niet
Eere-uize mee d'r trappe.. of stoepe van graniet!
Zo 'n smeedijzer-ek ervoor, en de bollekes-gordijne....
Ik-eb die aove-monumente, zo in de nieuwbouw zien verdwijne...

Oons aove vol mee scheepe!...Tjao!...'t is weer lang geleeje!..
Ze voere alles af en aon!.. Maor vooral veul suikerpeeje..
Wa-da betreft is Zeuveberrege, jammerlijk gaon verarme!
Want 'n stadje zonder waoter!...is 'n stadje zonder charme!...

Ik weet, de leste jaore, was d'aove fleenk beschandelezeerd..
Net as in aandere steeje...maor! Die ebbe gerestereerd..
Da-a Zeuveberrege ok motte doen!...Ouwe glorie motte bewaore!
Dan ad-er nou mooi iedereen, mee z'n jacht deur kenne vaore!...

Zeubenbergs vesje

Tekst: Jacques de Groot (1967)

I
Kende d'iestorie van di stadje.
de Stoof, 't End, 't Achterpadje.
d' afgebraand-oef, de Zwarte neeger,
schudde Mulders, was din't leeger
Luste potjebraojers mee zult...
Edde ooverlooperke gespult..
Ed op 't kakschooltje gezeete..
Oeveul buile petattefrut ken-d'eete
Kan d'ok beentjeoover schetse..
Dweel oew zuster ok de pletse..
Slibberde wel 'ns van den ochte..
Vrong d'oe eige deur de bochte
Oude van 'n potje rikke..
Dan bende van Zeuveberrege, net as
ikke...

II
Zochte érte, of deede juine,
Dunde peeje, wiede puinen..
Stingde wel 'ns tenne aosum..
Sloeg den bril aon van de waosum..
Wit ok nog wa boogéren is
En knorredeskes op den dis..
Perde menne, potje baojen,
Aosken-oover, en luste kaoje..
Zit ok dikkels op oe ukke,
Bij 't errebeesjes plukke..
Edde mee de klomp gevochte..
'n Kraans van Paosblommekes
gevlochte..
Moes-doe eige wel 'ns errege..
Dan kom-d'ok van Zeuveberrege.

III
Moppelde jeekes van meraante
Wat-'n kweezels, wat-'n faante.
Kende mulleverre, reepe, tolle,
Potje stuike, eijers bolle..
Dorfde keenkpuite op te blaoze,
Vinde zeemelaers ok oute klaoze..
Deede koefke steeke, en wat wa's bien..
Wa's 'n bommeket, en 'n trapmesien..
Pelde olienotjes aage kuijerd
Leed-in de lommerd agge luijerd..
Waar-deest 'n pralleke en toen 'n brak
Ok 'n rinnewaosie, en naoderaand wir
mak..
Praot ok van: ukke, zukke, gullie..
Dan kom-dier ok vandaon.... zoas zullie.

IV
Zee-d-altijd borrekes en kommekes...
Kouwe poellekes en sommekes.
Affeseerd-oe-eige gossiemijne..
Gooj inpersaant knoraop bij de knijne.
Was-oe bazzeloen beschandelezeerd.
Kende broeneekels, 'n kalmoes, 'n
platter
Wierde van lurreke meestal zatter.
Spettelde in 't waoter, dabberde in 't slik..
Krij-daggeschielik it soms ok d'n-ik.
Roepte wel-is: ik kom zoomedeene,
Om effekes pieraoze vor 't peure te
leene!!
Lust aoliekreukels en ken de mikke,
Dan bende van Zeuveberrege, zoals
ikke.

De volgende twee gedichten c.q. verhalen
zijn niet geschreven door
een lid van de Ambachtslieden of
geschreven voor een van onze voorstellingen.

Toch wilde ik, Frans Sniijders, dit opnemen in dit boek,
omdat het gaat over een tijdsbeeld waarin de
Ambachtslieden heel actief waren.

Mijn Achterpadje

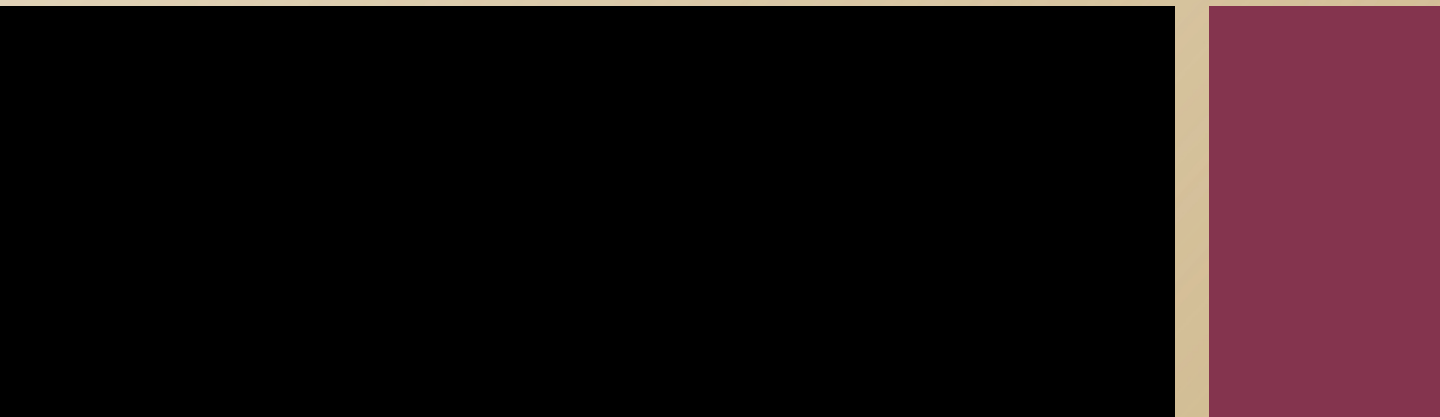
Tekst: Kees Mensen

Wie noemde toen mijn straatje.....die vuile achterpad?
Dat zijn de eigenwijze die zo'n straatje nooit heeft gehad.
Die kent niet de gezelligheid van die straatarme buurt,
Waarvoor tien stuivers in de week een stulpje werd gehuurd.
't Was toen wel een slechte tijd met vele zonder werk,
Maar 's zondags bij het klokgelui ging iedereen naar de kerk.

Wie noemde toen mijn straatje.....die vuile achterpad?
Die weet gewoon niet wat hij zegt en heeft nooit het fatsoen gehad.
Ik hoorde in gedachte weer een lijster helde zingen
Elk voorjaar opnieuw bloeide weer de seringen.
En vrijdags werd de stoep geschuurd en zongen er de vrouwen.
Dat was voor mij de Achterpad om erg veel van te houden.

Men zag er nooit een enkel kind dat zich liep te vervelen,
Er werd steeds naar iets nieuws gezocht er was veel ruimte om te spelen.
Veel armoe, maar gezelligheid was er in elk huis.
En 's winters als de kachel brandt dan rond de "platte buis".
Die mooie fijne Achterpad zit in mijn hart geweven,
Met weemoed denk ik dikwijls terugwaar is dat toch gebleven?

Veel burens, die ik heb gekend die leven nu niet meer,
Die lieve oude mensen weg, dat doet mij zeer.
Wie noemde daar de Achterpad verpauperd en seniel?
Voor mij was het een paradijs, mijn trots, mijn thuis, mijn hart en ziel!
Ik zag nog staan bij opoe Jaan die mooie pottenbank,
Een piepklein keukentje, een tafel zilverblank.
En in de kamer op de vloer een heldere biezenmat.
Een zorgstoel die bij de kachel stond waar opoe zelf op zat.

Ik ben in dat straatje geboren en groeide daar op tot man,
Maar nooit zullen mijn ouders nog horen, die ik in mijn geest samen nam.
En bij mijn opoe daar kreeg ik boterhammen,
De kachel zo mooi gepoetst, dat je er je haar in kon kammen.
Mijn opa met zijn pruimtabak was met zijn werken krom gaan lopen
en moest voor zijn onderhoud kachelhout gaan verkopen.

En Driekske Heeren die handelde in vee,
Maar bracht bij zijn thuiskomst weinig geld, maar wel jenever mee.
Er waren mensen met een varken op stal en..... dat zou ik nog vergeten,
De vrouwen kookten kriel, die kon je zelf ook eten.
Dan in het najaar de slacht, hing het varken op de leer helaas.
Wie zijn kont durfde te kussen, kreeg de rommelblaas.

Nog zie ik oudere burenen op het Achterpadje staan,
En vragen dan in 's hemelsnaam waarom dit is vergaan.
Gij Achterpadje, mijn pronkjuweel....jouw naam is vaak genoemd.
Hoe mooi je ook was in elk jaargetij, voor mij blijf jij beroemd!
Ik zie nog ons kleine kamertje en tegen de muur het kabinet.
In het voorjaar de grote schoonmaak, het bed gevuld met kaf.

En was het in de winter koud...geen nood,
Want moeder stookte 's morgens vroeg de kachel lekker rood.
Mijn lieve kleine Achterpad, waar ging je plotseling heen,
Voor mij is elk stuk puin van jou een mooie edelsteen.
Ik dank jou kleine parelmoer, dat ik bij jou mocht horen.
Vooral dank ik mijn ouders nog, dat ik daar ben geboren.

Ons Dorp

Tekst: Kees Mensen

(op de wijs van 'Het Dorp' van Wim Sonneveld)

I
Nu ik hier dit liedje zing,
Zie ik in mijn herinnering,
Ons lieve leven van weleer,
Ons pa, ons moe, de warme band,
Ons huis, het dorp, de havenkant,
'k zie dit alles keer op keer.
Wat is zo'n foto nu veel waard,
De winter aan de Rooie Vaart,
De aslaai en ons moeke,
De lindebomen aan de kant,
Op de grond een vuile krant,
Een plaat uit oude boeken.

Refrein

En langs de haven aan het water,
Zag ik de lindebomen staan,
Ik was een kind en wist niet beter,
Dan dat dit nooit voorbij zou gaan.

II
Wie woonden er zoal aan 't end,
Je weet nog wel die dikke vent,
De man van wijlen Tieteletoo,
Jan Knook en vogeltje Piep,
Die altijd met haar hondjes liep,
De mannen en de vrouwen Jo.
We kenden d'n Ezel, Jan Perd, de Luis,
Het Kalf de Bok en ook de Muis,
Wat dacht je van de Beer op sokken,
En Tietenborstje met zijn friet,
Wie kent ze ook van vroeger niet,
En ook de baaien rokken.

Refrein

III
De juin is aon,
Dat hoorde je door de straten gaan,
Het Achterpadje loopt al uit,
De bakker die had masteluin,
Maar ook broden wit en bruin,
Bij de Proes daar kocht je fruit.
Kobus de parapluienman,
Die bracht zijn plukes aan de man,
De Nico kwam konijnen villen,
De campagne op de suikerfabriek,
Kees Klasen in de politiek,
Wat zou je nog meer willen.

Refrein

En langs de haven aan het water,
Zag ik de lindebomen staan,
Ik was een kind en wist niet beter,
Dan dat dit nooit voorbij zou gaan

IV
Hier zing ik ook van Giel de Koek,
En Piet van Pottem op de hoek
De Mus de Botte Arjaon
De Bukkem en ook Bult Ardon,
Je snapt niet hoe die werken kon,
'k zie nog Kees potjes gaan,
De Jute en ook Peperol,
En Naantje Klep van Co van Swol,
't wijf de vrouw van Baoske Leijten,
Mesjeu de Wit en ook de Zult,
Als altijd door de rook omhuld,
De Kraai aan het visjes slijten.

Refrein

V

Ik weet nog goed Arjaon de Fut,
De bakkerij van van der Put
Jan Ansems aan het touw,
De Blauwe had er zijn cafe,
Lowieke bracht zijn boorden mee,
De winkel van Janus de Gouw.
Naantje Kamp, d'r kes die taaie lap,
En Kee de Grutter mee d'r krap,
Wat had ook weer Bram Nollen,
Jan Dirven met zijn snoep van 't blad,
Wanneer je een enkel centje had,
Dan kocht je bakkesvullen.

Refrein

En langs de haven aan het water,
Zag ik de lindebomen staan,
Ik was een kind en wist niet beter,
Dan dat dit nooit voorbij zou gaan.

VI

Al had je nog zo'n groot gezin,
Eenieder liep er uit en in,
De deur was altijd op een kier,
Al was er nergens nog teevee,
Als kind wasje al gauw tevree,
Je maakte met elkaar plezier,
We leefden toen vrij en blij,
We plukten bloemen in de wei,
En speelden heel lief met poppen,
Fietsen van huis tot aan de brug,
Dan weer dezelfde weg terug,
En lekker blokske schoppen.

Refrein

VII

Missaal zo dik met goud op snee,
Die nam je naar de kerk mee,
Pesjonkelen met Allerzielen,
De kapelaans waren met drie.
De meiden heetten Door en Mie,
Bij het uitgaan netjes knielen.
Wat duurde 't rozenhoedje lang,
Van donderpreken was je bang,
Aan 't missie buske moest je geven,
Processies liepte allemaal mee,
Als schapen waren we gedwee,
Dat hoorde bij het leven.

Refrein

En langs de haven aan het water,
Zag ik de lindebomen staan,
Ik was een kind en wist niet beter,
Dan dat dit nooit voorbij zou gaan.

VIII

Nu ik hier dit liedje zing,
Is 't allemaal herinnering,
Een beeld van lang geleden,
want blijkbaar leefden wij verkeerd,
Ons dorp moest gemoderniseerd,
Betrokken zijn bij het leven.

Hoewel Kees Mensen nooit lid is geweest van de Ambachtslieden, vonden we Ons Dorp en Mijn Achterpadje zo mooi dat we meenden deze op te mogen nemen in deze bijlagen..

Memoires vormgegeven door
drie leden van de Ambachtslieden.

Memoires van Conny

In 2021 mocht ik vijftig jaar lid zijn van onze club. Begonnen met souffleren en daarna vele komische rollen mogen spelen, met vaak ietwat te overdrijven. Ik genoot daarvan en het publiek ook en dat was wel te merken aan de lach in de zaal. Later is dat wel wat veranderd door ook andere rollen te spelen. Improviseren vind ik heerlijk, maar dat vinden andere collega's niet fijn. Een paar jaar heb ik, door omstandigheden, niet gespeeld maar genoot van de uitvoeringen vanuit de zaal. Ook mocht ik in het bestuur de taak als penningmeester vervullen. Zoiets komt niet voor niets op je pad en ik heb dat jaren met veel plezier gedaan. En als je een jaar niet speelt vind ik de rol als gastvrouw ook mooi door individuele aandacht te schenken aan doven, slechthorenden en slechtzienden of blinde mensen. Hoogtepunten waren voor mij, naast het spelen van komische rollen, het 100-jarig bestaan; de festiviteiten rond 700 jaar Zevenbergen en het meedoen van het stuk Robin Hood op fort Sabina. En natuurlijk de gezellige uitjes van en voor elkaar. Dankbaar voor vele dingen en vergeet daarbij niet de attenties. Ik hoop nog jaren lid te mogen blijven van deze club. Tot de dood ons scheidt.

Conny van Aken.

Memoires van een secretaris

Jarenlang ben ik voor de TVVA (nog met de hand) schrijvende secretaris geweest, van april 1981 tot juni 1993. Ik heb de pen overgenomen van Ad Becht. Ik herinner mij de zondagochtenden – een keer per maand - dat we vergadering hadden bij Smoreenburg. Dit waren zeer gezellige ochtenden.

De voorzitter opende de vergadering en dan begon het: de secretaris las de notulen voor van de vorige vergadering. Zo ging dat toen. Ik begon hardop voor te lezen en daarmee viel ik meteen in mijn eigen spreekwoordelijke zwaard.

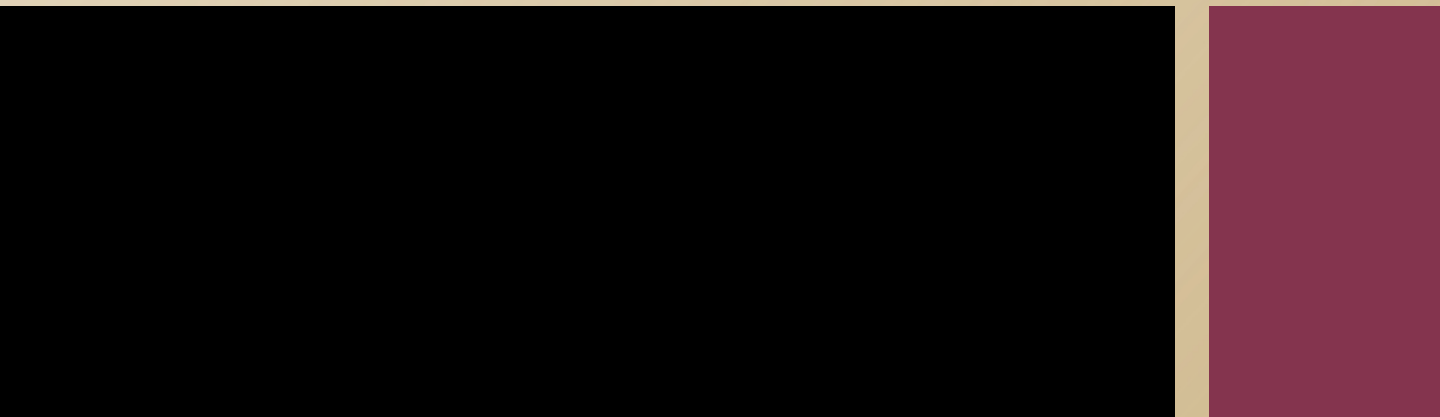
Mijn intentie was om de vergaderingen bijna woordelijk te verslaan

Pff... wat ben ik mezelf vaak tegen gekomen, maar was dan ook weer blij als de notulen door de aanwezigen onveranderd werden goedgekeurd.

Snel mijn pen en kladblok weer opgepakt, want dan begon mijn werk pas echt: alle afwezigen werden met naam en toenaam vermeld en genoteerd; de contributie werd opgehaald en geteld en in de notulen verwerkt. Ingekomen en uitgaande stukken werden vermeld. Ondertussen moest ik goed opschrijven wie wat en vooral tegen wie wat zei.

Was het een rustige vergadering dan was er geen probleem, maar met roerige tijden - die óók wel voorkwamen - had ik mijn handen vol. Heel goed luisteren en alles in klad noteren: wie had er nou moeite met wat? Wie vond het wel of geen goed idee van het bestuur? Vooral als de gemoederen hoog opliepen en iedereen door elkaar sprak, al dan niet met stemverheffing, moest ik wel eens ingrijpen.

Ho ho..."jullie praten sneller dan ik ooit heb leren schrijven. Doe eerst maar een rondje bestellen, dan koelen we wat af en daarna hervatten we de vergadering". En ach meestal was dan het vuur alweer een beetje gedoofd.

Als de vergadering gedaan was en we nog één of twee (of een paar meer) consumpties genomen hadden, gingen we naar huis, waar ik het liefste meteen aan mijn schrijfwerk in het notulenboek begon. Dan lag alles nog vers in het geheugen. Dit werd door mijn kinderen niet altijd in dank afgenomen, want dat betekende even rustig zelf spelen en nergens heen.

En weer schreef ik uitgebreid en zorgvuldig alles over van mijn kladblok, wetende dat ik de volgende vergadering mezelf weer voor zou nemen om niet zo uitgebreid te notuleren. Maar ja het was nou eenmaal mijn doel om alle beslissingen, vragen, meldingen zo duidelijk mogelijk te beschrijven, zodat er altijd op terug gezocht kon worden. Ook dat gebeurde namelijk nogal eens. Dan kwam er tijdens de vergadering iets op tafel waarop soms de voorzitter of andere bestuursleden het antwoord even niet paraat hadden, “ach” zei de desbetreffende dan “dat staat als het goed is keurig in de notulen, dat zoekt de secretaris wel even op!” Wat was ik dan blij (en een beetje trots) dat ik het kon vinden en dat er duidelijk vermeld stond hoe of wat.

In al die jaren dat ik secretaris was heb ik notulen maken tot een sport verheven die ik zeer graag beoefende.

Na jaren en vele voorzitters en bestuursleden verder, heb ik het stokje overgedragen aan Ed Korteweg. Zelf ben ik eerst een tijdje vervangend voorzitter geweest, samen met Ida de Groot. In februari 1996 ben ik gekozen tot voorzitter. Aan beide functies heb ik hele mooie herinneringen en ik heb genoten van het vertrouwen dat leden en bestuur in mij hadden.

Sjaan Schneijderberg

Gedicht van Anneke

HOE HET VOOR MIJ BEGON...

Ook ik wilde op de planken staan
Ben toen in 1977 samen met Sjaan bij “ de Ambachtslieden” gegaan.
Van m'n Ome Nico er veel van gehoord en gelezen.
Zodat ik wist waar ik moest wezen.

Mijn eerste rol,;wat was ik bang, en nerveus.
Was het toneel wel zo'n goede keus?
Mijn eerste tegenspeler was Frans.
Hij gaf me alle kans.

Hij was mijn steun en toeverlaat.
Zo leerde ik dat toneel en vriendschap heel goed samen gaat.
Toen ik er eenmaal had “gestaan”.
Wilde ik alleen maar verder gaan.

Vele rollen later, werd schminken echt mijn ding.
Zodat ik samen met Ida op cursus ging.
Naar Breda, gingen we dertig keer.
En leerden daar van Jenny Heynen steeds meer.

Het werd een mooi samenspel, op en achter het toneel.
Het schminken was mij nooit teveel.
Toch ben ik ooit bij de Ambachtslieden weggegaan.
En heb in Oudenbosch bij Face op en achter het toneel gestaan.

En toch... en toch bleef mijn bleef mijn “clubke” me trekken.
Kon ik het nog terug draaien? Dat vertrekken?
Ook toen stond iedereen weer voor me klaar,
met een lief welkomstwoordje of gebaar.

Nu we weer samen over ons “clubke” thuis kunnen praten,
Zeggen we vaak...
wij gaan de Verenigde Ambachtslieden nooit meer verlaten!

Anneke Schneijderberg - Broeders

Tijdens een gezellige middag in 2019,
zijn er herinneringen opgehaald
door oud-spelers en (oud) leden .

Enkele leden hebben een verslag gemaakt.
Een 'bloemlezing' daarvan
is opgenomen op de volgende pagina's

Herinneringen ophalen met oud-leden

Aan tafel Ad Quispel (86 jaar, 3 á 4 jaar lid geweest) met echtgenoot Jo Stoop, Ad de Groot, Toos de Groot, Ida de Groot, Karin de Groot. Alle dames aan tafel zijn lid geworden in 1950, behalve Karin en Ida. Ida is bijna 50 jaar lid, Karin 30 jaar.

Toos vertelt dat ze met veel familieleden lid waren, soms met 5 tegelijk. Toos zelf is 6 jaar lid bij de vereniging geweest, ze was 16 jaar toen ze begon en danste samen met haar zussen in de revues zoals “ge mot 't maar treffen”, “'t zijn me de manne” en “hard gaat ie”.

Zoals vroeger op het toneel de vrouwenrollen door mannen werden gespeeld, werden bij het dansen de heren door dames vervangen. Toos vertelt dat ze samen met Ad Quispel een stelletje vormde. “Nog net niet verliefd op elkaar”, zegt ze. Kleding werd vaak gehuurd maar ook weleens van oude lakens gemaakt.

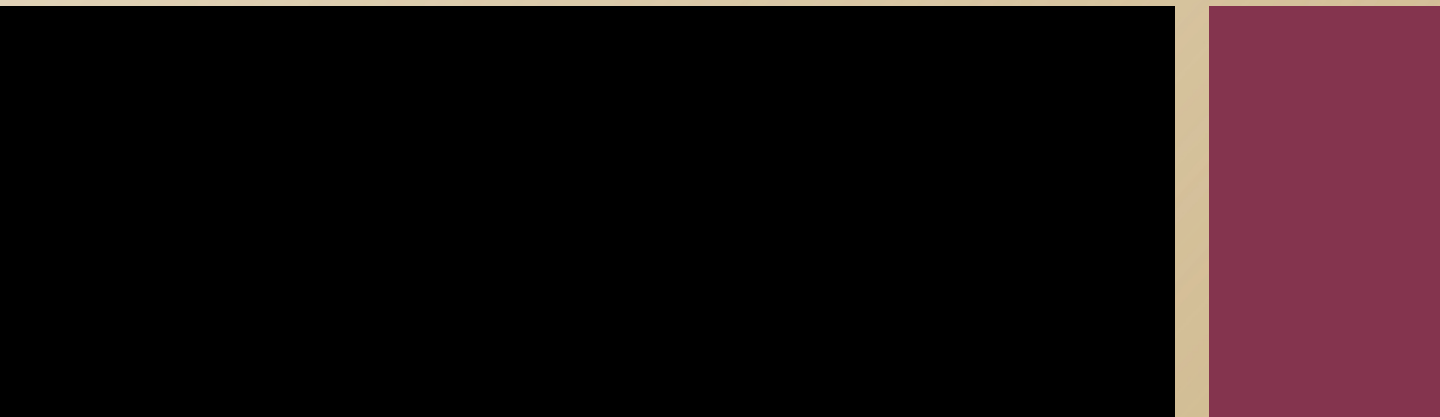
De dansles werd gegeven door Wim Roovers. Wim, de dansleraar, was boos op regisseur Piet de Groot want Piet bemoeide zich met het dansen. Wim vond dat hij geen verstand van dansen had.

De grime werd in die tijd gedaan door Pietje Lips, de melkboer uit de Stationsstraat. Pietje was een klein, grappig manneke. Later deed Jan Lurinks de grime. De fotografie werd in die tijd verzorgd door de VeFo. Repetities en uitvoeringen waren bij Hotel Tholenaar.

De twee kopstukken van de revue waren Cor Leijten, en Lowieke van Opstal, alias de Lange en de Korte. Toen Lowieke overleed, nam Cor van Schendel het over.

Toos had nog even verkering in die tijd. Voordat ze op moest werd haar kleding nog even goed gedaan door haar vrijer. Hij wilde graag helpen en streek ieder plooitje glad.

Iedereen verhaalt over de gezelligheid tijdens de repetities en uitvoeringen; lekker kletsen met elkaar en ondertussen werd er geschminkt. Ook toen al waren er intriges zoals twee vrouwelijke leden die met elkaar zoenden. Wat een consternatie in de club, want van homoseksualiteit had men nog niet gehoord.

Een van de dames vertelt dat er een lid op het seminarie had gezeten in opleiding tot priester. Na het lof wachtte hij haar op en vertelde dat hij een oogje op haar had. Een van zijn gevleugelde uitspraken was “neemt en eet, want dit is mijn lichaam”. Hij zag het wel zitten maar zij haakte af...

Inmiddels is Frans aangeschoven en vertelt wat zijn laatste rol in de revue was. Hij deed een stukje met Koos. De souffleur stond achter de gordijnen en heel de zaal hoorde de tekst, alleen Frans en Koos hoorden niets.

Ad Snijders - van Tetering heeft een aantal keren meegespeeld als gastspeler. Ze kon heel goed spelen en het is jammer dat ze geen lid geworden is. Als gastspeelster was ze zeer rolvast en een fijne collega.

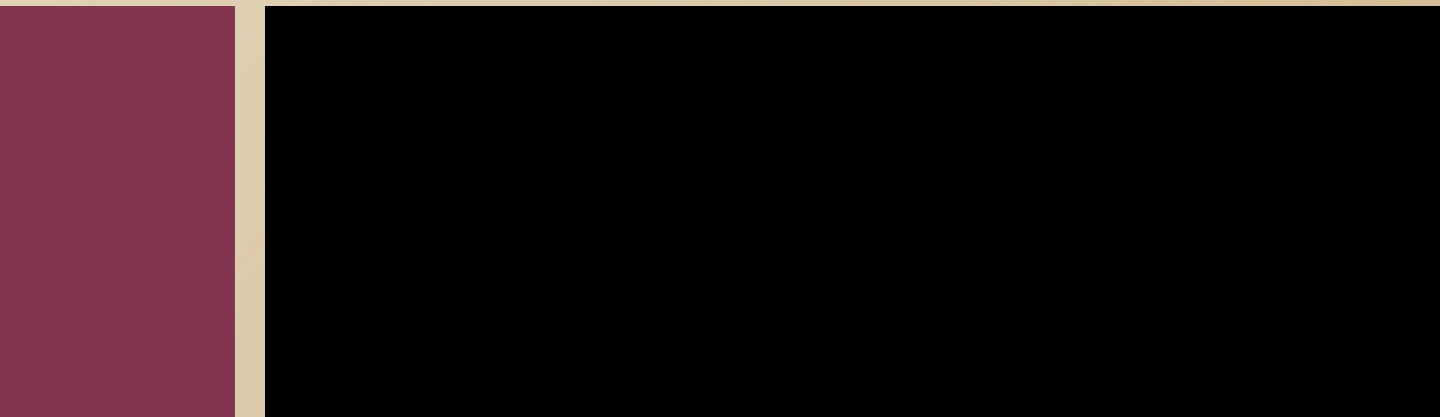
Piet Nagtzaam: lid van 1973 – 2002. Piet heeft op dit moment nog steeds contact met Leen. Hij vertelt dat hij met de repetities en uitvoeringen is gestart in zaal Verhoeven. Later zijn de Ambachtslieden verhuisd naar Het Anker waar Leen beheerder was

Het verbaasde iedereen dat Leen altijd grote hoeveelheden bitterballen serveerde. Totdat bleek dat hij met de inkoop van bitterballen punten spaarde om gratis een kleurenvideorecorder te verwerven.

Als hij Leen tegenkomt is vaak het eerste wat Leen zegt “ik zat net met mijn broek tussen mijn fietsketting”; een zin uit een toneelstuk waarin een bekende Zevenbergse wielrenner het onderwerp was.

Vroeger speelden de Ambachtslieden ook weleens buiten Zevenbergen. Zo traden zij ook een keer op tijdens de kermis in Wagenberg. Tijdens het spelen viel met regelmaat het licht uit, steeds toevallig als de botsauto's reden. Het bleek dat zowel het licht voor de Ambachtslieden als de stroomvoorziening voor de botsauto's op dezelfde groep waren aangesloten.

Men aalt herinneringen op aan de dagjes uit. Nog steeds gaan de Ambachtslieden er eenmaal per jaar op uit. In het begin met particulier vervoer. Later toen de vereniging wat meer te besteden had met de bus. *(red.: financieel is dat nu al jaren niet meer haalbaar).*

Zo herinnert Piet zich nog een reis naar Oisterwijk waar een poppentheater bezocht werd. Terwijl ze naar een uitvoering van het poppentheater keken vielen twee leden in slaap. Waarschijnlijk hadden ze al flink wat gedronken. De andere leden verlieten zo stil mogelijk het theater, waarop de twee wakker werden. De twee mannen reageerden nauwelijks verbaasd, gingen stijf rechtop zitten en ze deden alsof ze alles gevolgd hadden.

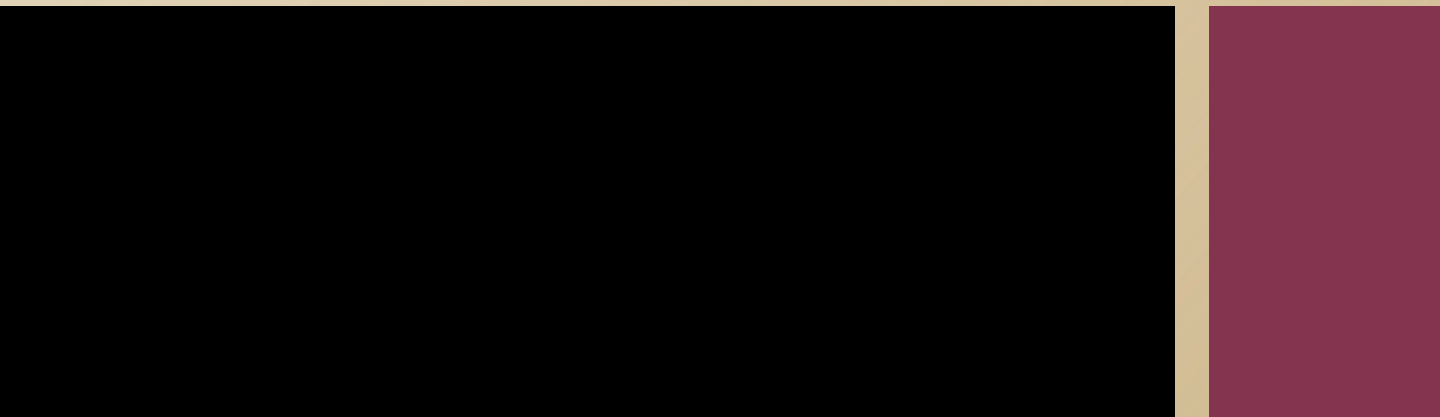
Jo Korteweg – van Dijk: lid van 1957 – 1964 en van 1969 – 1970.

Jo kwam altijd te laat op de repetities. Ze houdt nog steeds vol dat ze daar niets aan kon doen; het lag aan haar werk. Jo was lid van de balletgroep van de Ambachtslieden. Eind jaren 50 is ze daarmee gestopt en stapte ze over naar het toneelspel. Het liefst speelde ze in zware stukken. Ze kon zich zo goed inleven in een rol, dat anderen vaak dachten dat ze echt huilde. Ze herinnert zich nog het stuk “De tante van Charlie”. Cor van Schendel speelde mee en droeg een pruik. Door een klapperende deur wapperde de pruik zo erg dat hij scheef op zijn hoofd kwam te zitten.

Vroeger hadden de Ambachtslieden tijdens de carnavalsoptocht een eigen wagen.

Jo deed mee, maar had niets om aan te trekken. Haar broer trad de dag na carnaval in militaire dienst en had zijn plunje al thuis. Dus trok ze zijn soldatenpak aan en stond daarmee op de wagen.

Koosje Roelen – Buis woont nu in Appingendam. In haar verkeringstijd met Bert bezocht ze de repetities en de uitvoeringen, waar Bert toneelknecht was. Als er een uitvoering was moest hij haar in de pauze naar huis brengen, omdat ze anders te laat thuis was. Daar was maar één remedie voor: óók lid worden van de club. Ze kan zich geen favoriete rol meer herinneren maar wel dat ze veel plezier had met Cor Leijten en Koos Roovers.

Kees Goverde was voorzitter: dit verhaal wordt verteld door zijn zoon Wim Goverde: Mijn vader was voorzitter van de Ambachtslieden. Iedere eerste zondag van de maand was er vergadering. De eerste vergadering na de vakantie werd het altijd later voordat Pa thuis was. Mijn moeder (Johanna Goverde – Verhoeven) heeft mij toen een keer op pad gestuurd om Pa te gaan halen. Daar was Pa toen niet zo blij mee. Hij is wel met mij meegegaan maar de woordenwisseling thuis mocht er zijn (voor zover wij – hun kinderen - dat meekregen). Feit is, dat het bij die ene keer is gebleven.

Cor Becht – Willemse; zij heeft diverse rollen gespeeld tot 1974. Ze is gestopt omdat ze verhuisde naar Rotterdam. De leukste rol was haar rol in het toneelstuk “De tante van Charlie”.

In het toneelstuk “Bruidspaar in Duplo” was ze een bruidje. Hier speelde ze o.a. met Cor van Schendel. Ze moesten zelf

voor kleding zorgen.

Het decor werd in die tijd gebouwd door o.a. Driek Kanters, Wim Goverde. en Janus Willemse. Janus was de vader van Cor en was ook toneelspeler en penningmester.

En zo verliep de middag met verhalen over en weer en mooie herinneringen. Iedereen is het erover eens dat het een mooie en leuke middag, was. Zeker voor herhaling vatbaar; dan wel met de voltallige groep die nu lid is.

Ten tijde van het verzamelen van verhalen
en het schrijven van dit boek,
heeft het bestuur een enquête uitgezet onder haar leden.

De reacties, die integraal zijn opgenomen,
geven een goed beeld
hoe de leden van nu terugkijken
en hoe ze de Ambachtslieden beleven
op de dag van vandaag.

'Achter de schermen': wat vond je het ergste, leukste of liefste wat achter de schermen plaatsvond?

"De stemming na de première van Dwazen was opperbest, uitgelaten zelfs. Tot er een paar dames door een decorstuk gingen. Wat wás ik blij dat ik erbij was om mijn decorbouwer een beetje te kunnen sussen! Het ging uiteraard per ongeluk, maar hij was 'not amused' ;). Natuurlijk is het allemaal goed gekomen en is het decor hersteld vóór de volgende voorstelling."

"Het leukste was dat ik door Sjaan achter de schermen onthaard werd voor de bikinilijn. Dit deed Sjaan met dubbelzijdig klittenband en wij hadden van te voren al de grootste lol, omdat Sjaan tijdens de repetitie al voorspeld had hoe het publiek zou reageren."

"Het toneelstuk 'Overspel', waarin we een kijkje gaven achter de schermen. Dat zat geniaal in elkaar."

"Wat ik nooit zal vergeten is dat ik assistent regisseur werd van een wel heel bijzondere man. .Tjonge jonge zeg, wat was dat een bijzondere man. Dan zei hij: "Monique, als ik met mijn pen op tafel tik, noteer je wat ik tegen de bewuste speler zeg". En ik maar schrijven, want die man luisterde graag naar zichzelf. Na de

voorstellingen kreeg ik een fles wijn van zijn gerenommeerde familie. Ik heb hem hartelijk bedankt en de fles wijn thuis in de gootsteen leeggegoten."

"Het leukste vond ik altijd achter de schermen. Als een speler van het toneel kwam en van eenieder complimenten of kritiek kreeg. Maar dat we het tenslotte altijd goed gedaan hadden."

"De betrokkenheid met elkaar, of dit nu met het stuk te maken had, iemands privé omstandigheden, en het altijd opvangen van elkaar als het even niet goed ging."

"Bij een van de optredens was er ineens iemand die iets van hapjes uitdeelde. Waarschijnlijk iets met kaas, want ik vond het heel vies. Heb een tijd geprobeerd het weg te krijgen en toen stiekem in een plantenbak gedaan. In de pauze gauw er weer uitgehaald en weggegooid."

'Achter de schermen': wat gebeurde er wat je nooit meer vergeet en waarom?

"Ik stond in de coulissen te souffleren: Peter viel letterlijk stil. Hij stond op armlengte voor mij en er was geen beweging in te krijgen. Al mijn pogingen om hem te helpen ten spijt: woorden, die de zaal hoorde maar Peter niet, gebaren die hij - bleek achteraf - niet gezien heeft; ik heb hemel en aarde bewogen, maar het mocht niet baten. Uiteindelijk heeft een medespeler hem weer in beweging gekregen en is het gewoon een succesvolle avond geweest. Ongelofelijk hoe vast iemand kan zitten."

"Het ondersteunen van Leen tijdens het omkleden tot vrouw bij Bella's Beauty Salon. Weinig tijd waardoor het steeds spannend was of wij op tijd klaar zouden zijn, maar oh zo leuk om te doen. Met Leen wist je nooit wat hij onthouden had in de voorbereidingen."

"Samen met Monique en een strijkplank in een veul te klein tentje en dat wel een kwartier lang. Probeer dan maar eens niet de slappe lach te krijgen."

"Het ergste was dat ik na een hele succesvolle voorstelling van Dwazen, een vreugdedansje met Karin deed en toen we elkaar loslieten Karin door het

tempex decor viel. Ton was – terecht - enorm boos, hij had er zo hard aan gewerkt. We voelden ons zó schuldig dat we de vreugdedansjes voortaan maar achterwege lieten."

"Dat ik – bij een van de eerste stukken die ik mocht meespelen - net voor ik op moest, een scheetje liet, die ze volgens mij in de zaal geroken hebben. Hahaha."

"Tijdens het stuk "Gouden Handjes" moest ik mij erg vaak omkleden. Ik had direct achter het decor een eigen kledingrek, met Wil als personal assistent. Terwijl ik mijn starttekst voor de volgende scène snel las op een papier aan de muur, stond zij mijn overhemd in mijn broek te stoppen....slik, wa's da nou?"

"Bij de grime vooraf was het altijd gezellig en vlak voor een toneelstuk begon, voelde je bij iedereen de spanning. En uiteraard met die koffers bij het toneelstuk, waar elke keer de koffers weer ergens anders moesten staan, op of naast het podium."

De repetities:

Wat was voor jou de repetitie die het meest indruk op je heeft gemaakt?

Om wat je geleerd hebt, om het plezier dat je had of een andere reden...

“Het is altijd mooi om te zien dat iemand 'ineens' zijn of haar rol te pakken heeft. Dat is bijna magisch: je ziet ineens het personage in plaats van je mede-toneelspeler. Prachtig!”

“De 'workshop-repetities' aan het begin van het seizoen met Paul Lutgerink. Geweldig om te doen; gezellig en leerzaam. Niet de uitvoeringen, maar de weg ernaar toe vind ik het leukst. Invallen als er iemand niet is bij een repetitie en de gezelligheid onderling, beetje bijkletsen, beetje observeren... heerlijke avondjes.”

“De repetitie dat we afscheid namen van een regisseur die onze verwachtingen niet waarmaakte. Het was onvermijdelijk, maar de manier waarop vind ik niet chique. Aan de andere kant heb ik daar wel weer veel van geleerd.”

“Dat waren er twee: 1. "Gouden handjes" waarin ik voor het eerst een stukje drama met humor mocht spelen en 2. "Lili en Marleen": hierin werd ik soms wel met een erg serieuze hand geregisseerd. Toch heb ik daar wel van genoten en veel van geleerd. Zoals de meerwaarde van een goede verdieping in je rol, het je in kunnen leven hoe deze persoon zich voelt en

dat tot uiting kunnen brengen.”

“Paul Lutgerink, als regisseur, heeft de Ambachtslieden een hoop geleerd en naar een hoger level gebracht. Met veel spelplezier.”

“Ik heb geleerd dat een goede regisseur en een fijne groep mensen heel belangrijk zijn. Een regisseur die je uit je comfort-zone haalt en je dingen laat doen die je normaal gesproken niet zult doen, en dat je dat kunt doen omdat je je zo thuis voelt in een fijne groep mensen.”

“Het stuk waar ik samen met Sjaan, Sjef en Ida mocht spelen. Zoveel geleerd en zoveel stappen overwonnen. En het Wilhelmus en de zin "is er soep" zal altijd een kreet uit dit stuk blijven.”

“In een stuk moest ik voor het eerst een tegenspeelster op de lippen kussen. Dat lukte mij niet. Na de reguliere repetitie hebben de tegenspeelster en ik onder regie van Ton hier nog een half uur aan gewerkt om mij over mijn drempel te krijgen.”

“Voor het eerst meespelen met de volwassen groep, niet meer met de jeugd.”

De repetities:

Wat vind jij het leukste tijdens de repetities?

“Er wordt hard gewerkt, maar de gezelligheid staat daarnaast ook voorop.”

“Ik leer veel over toneelspelen, regie voeren, decor bouwen, mensen 'mee' krijgen, maar last but not least: de onderlinge gezelligheid. Dat vind ik heel waardevol.”

“Jezelf kunnen ontladen in een andere persoon en dit dan ook op meerdere manieren uit te proberen zodat wij met elkaar tot een goede invulling komen.”

“Het plezier dat je met elkaar hebt, even weg uit de dagelijkse realiteit.”

“De gezelligheid, het lachen en nadien onder elkaar te gaan 'bitterballen'.”

“Het tussendoor mauwen als je niet aan de beurt bent, en de regisseur ons dan als kleine kinderen tot stilte moet roepen. Dan denk ik “oh eigenlijk kan dit niet”, maar het gebeurt gewoon.”

“Samen met iets bezig zijn, tijd en ruimte voor een grap op zijn tijd en

toch ook serieus naar een goed eindresultaat werken waar we trots op kunnen zijn. Daarbij komen elk jaar dezelfde problemen terug zoals rekwisieten op het laatste moment, wanneer kent iedereen zijn tekst nu eens enz...”

“Samen een toneelstuk steeds weer een beetje mooier en leuker maken, zien hoe anderen groeien”

De voorstelling:

Wat is het leukste, gekste of meest erge wat misging tijdens een voorstelling?

"Toen iemand op het toneel riep "en nou weet ik het niet meer". Ik dacht "dit kan echt niet", maar vond het tegelijkertijd stoer dat hij zich (waarschijnlijk doordat hij zich uitsprak) met die woorden ook weer in beweging zette en doorspeelde alsof er niets aan de hand was."

"Tijdens de uitvoering van "de ingebeelde ziekte" stootte ik een stuk decor om. Ik vond het zelf even schrikken waardoor ik even uit mijn rol viel en dit stuk decor weer oppakte. Gezien mijn personage had ik dat niet moeten doen omdat ik in rang de meerdere was en de bediende dit had moeten laten doen."

"Dat ik – in het stuk 'Het blijft in de familie' op blote voeten, met alleen een handdoek om, het toneel op moest en dat er op dat moment een glas kapot viel".

"Ik stond met Ton bovenaan de trap om het decor op te gaan. Ik zeg: 'Ton, ik weet mijn tekst niet meer'. Ton: 'Loop de trap maar af en als je beneden bent, komt die tekst vanzelf weer naar boven'. Ik -in m'n kekke tennisoutfit- liep de hoteltrap af en kwam beneden aan. Maar... geen tekst die boven

kwam drijven. Zegt er iemand in het publiek: 'Ohhhh, ze zit vast!' Je snapt wel dat ik daarna een paar jaar niet hebt gespeeld."

"Wat bij mij eens misging is dat ik vergeten was mijn microfoon aan te zetten toen ik weer op moest. Henk in de stress; die dacht dat het aan de techniek lag. Maar gelukkig heb ik een luide stem, dus het publiek heeft er weinig van gemerkt."

"Toch die keer dat er een bebloed oor op het toneel was. Volgens mij tussen Sjaan en... Karin? Ik weet het niet zeker meer. Maar er werd door de spelers goed op ingegaan door de spontaan nieuwe tekst "en hij heeft bijna mijn oor eraf getrokken" toe te voegen."

De Ambachtslieden:

Wat is je leukste, gekste of liefste herinnering aan de Ambachtslieden?

“De repetities voor ‘Wie van de Drie’ met Leen, moeilijk om streng te blijven kijken (zoals je rol vraagt) als hij je op zijn manier staat te versieren (zoals zijn rol vraagt)!”

“Mijn liefste herinnering is toch wel de eerste keer dat ik op de repetitie kwam in mijn nieuwe status als weduwe.. Het warme welkom dat er toen was, heeft me zo goed gedaan. Daar denk ik nog heel vaak met veel dankbaarheid en ontroering aan terug.”

“Het leukste tijdens de rol als NAC Hooligan, dat ik met een fles bier op tafel slaat tijdens de voorstelling ‘vrouwen op bestelling’. Ik kon helemaal losgaan in deze rol.”

“Carlo Mozarella, de Italiaan in Comme chez Swa, vind ik de leukste rol die ik gespeeld heb. De voorbereiding en het , Italiaans leren. En dat mijn eigen moeder mij niet herkende toen ze in de zaal zat.”

“Dat Anne van Oers zo op kon gaan in haar rol als souffleur. Dan kreeg ze het warm, gooide haar trui of blouse achter zich weg en stond ze in de coulissen met veel gebaren en opwindung -in

haar hemdje met de schoudervullingen onder de bh bandjes geklemd- de tekst te mimen naar de spelers die op de planken stonden.

En als het publiek goed reageerde twinkelden haar ogen, ging haar vinger in de lucht, zo van: we zitten dit jaar weer goed, we hebben weer een goed stuk te pakken.”

“Wat een mooie herinnering is, is dat we Ton konden vertellen dat de naam die hij had bedacht voor de nieuwe theaterzaal, was uitgekozen en voortaan op de muur zou prijken. Wát was hij daar trots op. En dat zou hij vast ook op zijn meiden zijn geweest die de onthulling van het naambord van theaterzaal ‘De Vlake’ mochten doen kort na het overlijden van Ton.”

“Mijn liefste herinnering is dat je moet groeien in de groep van de Ambachtslieden, maar als ze eenmaal weten wie je bent en wat je kunt, dan ook echt een van de Ambachtslieden familie wordt. Zo heb ik dat beleefd.”

“Dat ik het altijd gezellig vond, zowel bij de jeugd als de volwassen groep.”

“Gekste en tevens mooiste herinnering was samen met Ton van Fessem het decor bouwen voor de Familie Bruinsma op de Veluwe.

Ton had bedacht dat het echt moest regenen op het podium en hij had daarvoor een ingenieuze installatie van pijpen aangelegd boven het podium. Een en ander was aangesloten op de brandkraan. In de laatste pijp over de volle breedte had Arnold, op verzoek, om de centimeter een klein gaatje geboord. Kraan open en regenen maar was het idee.

Probleem: het water moet ook opgevangen worden. Oplossing: een groot stuk zeil met boomschors erin, de boomschors past bij het campingdecor en absorbeert mooi het water.

Na een paar uur sjouwen, klimmen en bouwen hadden we e.e.a. voor elkaar. Klaar voor de test. Natuurlijk ging het niet in een keer goed dus de kraan moest enkele keren open en dicht. Ton boven in de nok de mankementen herstellen en ik op commando de kraan open en dicht.

We waren lekker bezig... tot op een moment een medewerkster van de - onder de zaal gelegen - bibliotheek kwam vragen of wij ook last hadden van water dat door de muur en plafond

kwam.

Gelukkig stond op dat moment de kraan dicht, deed de boomschors zijn werk en Ton en ik speelden de vermoorde onschuld. Ton zat op zolder en daar was geen waterleiding, en het regende ook niet, dus nee, daar had hij niets gezien. Ik stond onder hem en de brandslang was uit het zicht en nee, ik wist ook nergens van.

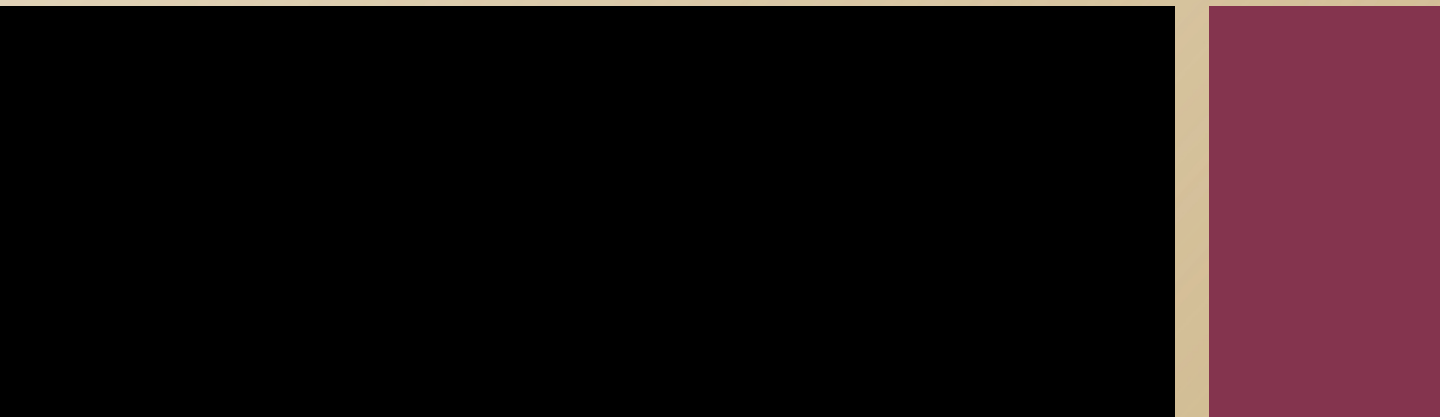
Natuurlijk waren wij niet te beroerd om even mee naar beneden te gaan om te kijken. Misschien konden we iets vinden en helpen het probleem op te lossen. Je kon die dames toch ook niet laten zitten in het weekend met wateroverlast.

Helaas konden wij het euvel ook niet vinden en zeiden dat we weer moesten gaan bouwen, omdat die avond de première was. Dat wil zeggen...als de bliksem naar De Boerenbond voor een nieuw zeil dat wél waterdicht was. Daar hadden we op bezuinigd hetgeen toch niet zo'n goed idee was.

Nadat het zeil vervangen was, hadden we bij de uitvoering een pracht van een stortbui, waarbij - door al het vocht in de boomschors - er ineens een hoop insecten tot leven gekomen waren.”

"Het kaarsje dat niet meer wilde branden tijdens "Voorzichtig Breekbaar". Tijdens een moment dat Elly en ik op toneel zijn, moet ik even weg en weer terug komen. In die tijd moest Elly een kaarsje aansteken, en ik moest opkomen als het kaarsje brandde. Probleem, de pit was gebroken en het krenge wilde niet aan. Nadat Elly al enkele keren geprobeerd had en het zichtbaar zwaar kreeg, ben ik toch het toneel opgegaan. Vervolgens met de aansteker vet weggesmolten om weer een pit te krijgen. Deze was niet groot en dus de vlam te klein. Op het podium stond altijd wel wat tocht en toen ik de kaars aanhad en mij omdraaide om de aansteker op te bergen ging de kaars weer uit. Opnieuw weer aangestoken en aan de reactie van het publiek merkte ik dat hij weer uitging toen ik mij omdraaide. Bij de 4e poging verzocht ik het publiek de adem in de te houden en wonder boven wonder bleef het krenge aan. Elly en ik moesten, weer onder een laken om daar als zogenaamde wassen beelden te staan. Onder het laken konden wij bijna niet stilstaan omdat we zowat in ons broek stonden te pissen van het lachen."

“Deel uitmaken van een enthousiaste groep mensen die samen iets moois op de planken willen brengen en bezoekers een mooie tijd willen bezorgen.”

“Deel uitmaken van een groep waarin ieder de ruimte krijgt te doen wat hij leuk vindt en/of waar hij goed in is. We proberen altijd rekening te houden met elkaar en elkaars hebbelijk- en onhebbelijkheden. Gezelligheid waar het kan en serieus waar het moet, zowel op de repetities als tijdens de vergaderingen. Als we elkaar soms even uit het oog verliezen, betekent dat bij de Ambachtslieden niet uit het hart: we zoeken elkaar altijd wel weer op.”

“De onderlinge contacten, je mag jezelf zijn en ieder wordt in zijn waarde gelaten.”

“Omdat ik de club nog steeds een warm hart toedraag.”

“Het samen repeteren, je verdiepen in je rol, kleding uitzoeken, decor verzinnen en opbouwen en dan de première en voorstellingen. Het totaalpakket.”

“Het leukst om lid te zijn, is dat we met veel gezelligheid onder elkaar een paar maanden toewerken naar het moment dat we een echt Ambachtslieden-stuk op de planken zetten. Ook zitting hebben in het bestuur doe ik met veel plezier en heb er al veel van geleerd.”

“Het leukste om lid te zijn vind ik de saamhorigheid, en dat je tijdens het toneel spelen heerlijk iemand anders kan zijn.”

“De saamhorigheid zonder dat het klef wordt. Activiteiten in de winter en lekker niks in de zomer.”

De Ambachtslieden:

Is er iets wat we niet gevraagd hebben en wat je wel wilt vertellen?

"Helaas heb ik (door Corona) nog geen voorstelling bij de Ambachtslieden meegemaakt! Gelukkig wel met veel plezier gerepeteerd, voor Oranje Boven, Wie van de Drie en Grand Dessert. Maar 'achter de schermen' of 'voor/tijdens/na de voorstelling' ervaringen heb ik nog niet. Ik ben er wel van overtuigd dat die er wel zullen komen en ik hoop heel veel voorstellingen met de Ambachtslieden te mogen spelen!"

"Het leukst was onze tijd in De Schakel. Om de beurt zorgde je ervoor dat de koffie klaarstond als de leden binnenkwamen. Dan kletsten we bij en startten we de repetities. In de pauze namen we nog koffie of wat fris, je stopte dan 50 cent (gulden-cent!) in een plastic bekertje. Na de repetitie kwam het kratje bier voor de mannen (en Anne van Oers) en de wijn uit onze opslag tevoorschijn en werden het gezellige avonden. Toen De Schakel tegen de vlakte zou gaan, hebben we met veel nostalgie met elkaar de zolder opgeruimd en de muren vol gekalkt met teksten dat we het zo jammer vonden dat we ons honk moesten verlaten. Ik heb na de sloop nog twee bakstenen gered, een voor mijzelf en 1 voor in onze nieuwe opslagruimte, zodat we een stukje Schakel mee konden nemen naar theaterzaal De Vlakte"

"Wat ik nog wil vertellen is ,dat het een geweldige club is en ik hoop dat we snel weer eens wat kunnen gaan spelen."

"Dank je wel nog, Anja en Ida voor een fijne tijd bij het jeugd toneel."

"Leden blijven heel lang - vaak een leven lang - lid van de ambachtslieden. Zo ontstaat vanzelf het familiegevoel waar wij het wel eens over hebben. Een belangrijk aandeel daarin vormen de jaarlijks terugkerende 'dagjes uit'. Dan sluiten ook de niet-spelers en partners aan. Wat hebben we al veel met elkaar gezien, meegemaakt en lol gehad. Van een lied in het decor van Freek de Jonge in Carré tot een bbq bij een van de leden thuis. Hoe klein ook, het is altijd gezellig. Ik denk aan een karaoke-avond bij Paul en met z'n allen rond een kampvuur bij Monique. Spelletjesavonden bij een café/restaurant in ons eigen Zevenbergen. Het maakt niet uit, lekker eten en er een mooie avond van maken met zijn allen. Het is fijn om lid van de Ambachtslieden te zijn!"

'De Vlakte zal ik heten, in mijn verder voortbestaan'

Door Johan Matthee

ZEVENBERGEN – De spelers van De Verenigde Ambachtslieden zullen vanavond tijdens hun première in complex De Borgh in Zevenbergen met gemengde gevoelens op het toneel staan. Het is niet alleen de eerste keer na het vertrek uit De Schakel dat de toneelvereniging in theaterzaal De Vlakte optreedt, het was ook de overleden decorbouwer Ton van Fessem van de Ambachtslieden die de naam voor deze nieuwe zaal heeft bedacht. 'Ruim voor opening van hun complex De Borgh hadden uitlaters Cees en Anita Quispel bij andere de toneelverenigingen, Tejatergroep Snippers De Verenigde Ambachtslieden laten weten dat ze op zoek ren naar een passende naam r de nieuwe theaterzaal. On- de inzendingen was die van van Fessem, toneelspeler, rbouwer en lid van de Am- tslieden. Toen hij zijn idee id, was Ton al geruime tijd

ziek en wist hij dat hij die strijd zou verliezen. Op 1 maart 2005 kwam Cees Quispel bij Ton van Fessem thuis vertellen, dat hij en Anita gekozen hadden voor de naam 'De Vlakte'. Zelf schreef de Zevenbergenaarer het volgende over: „De Schakel tegen de vlakte, eens een theater met naam. Uit het niets is nu verzeen, een nieuw theater, een nieuwe naam. De Vlakte zal ik heten, in mijn verder voortbestaan.” De vlakte is een verwijzing naar de grote ijsbaan, die lag op de plek waar De Borgh gebouwd is. Ton was daar heel trots op. Hij kon de opening van 'zijn' theaterzaal niet meer meemaken. Ton van Fessem overleed op 2 mei 2005.

- Het moment dat Cees Quispel (rechts) aan Ton van Fessem (links) bekend maakte dat de theaterzaal De Vlakte zou gaan heten.

FOTO MONIQUE MULDER

Frans Sijders is lid sinds 1961.
Hij vindt het zonde dat verhalen verloren gaan.
Daarom heeft hij zijn herinneringen en verhalen
opgetekend en met heel veel passie heeft hij
zoveel mogelijk verhalen verzameld.
Het is een boek geworden dat de geschiedenis
van De Ambachtslieden laat zien door de ogen
van Frans Sijders.